

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף בכיר ארגון לימודים
הממונה על השוויון בין המינים בחינוך

המזכירות הפדגוגית
אגף המפמ"רים
הפיקוח על הוראת מדעי החברה

"אישה אינה נולדת אישה - היא נעשית אישה"

(סימון דה בובואר)

תקצירי עבודות
במדעי החברה

בנושאי מגדר ושוויון בין המינים

העבודות הוגשו לתחרות
בשנת הלימודים תשע"א

מרים שכטר

הממונה על השוויון בין המינים בחינוך

דנה פרידמן

מפמ"ר מדעי החברה

ירושלים, תשע"א - 2011

תודות:

לרכזת ועדת הפרס – וילשטיין רוחמה, מדריכה לשוויון בין המינים בחינוך ומדריכה למדעי החברה

לחברי ועדת הפרס:

גבאי טל – מדריך למדעי החברה

כהן גלית – מדריכה למדעי החברה

ליאתים שרה – מדריכה למדעי החברה

לנציאנו עליזה – מדריכה למדעי החברה

שלו אור – מדריכה למדעי החברה

לחברות ועדת התחרות

בכר שרי – מדריכה לשוויון בין המינים בחינוך

ברגיל מרים – מדריכה לשוויון בין המינים בחינוך

תפיסה חזותית וייעוץ גרפי: רפי כהן

לא נעשתה עריכה לשונית (התקצירים נכתבו על-ידי התלמידים)

עיצוב גרפי: ורד ביתן

הדפסה: דפוס איילון, ירושלים

הפקה: משרד החינוך, גף פרסומים

כל הזכויות שמורות למשרד החינוך

שם משפחה: אורן
שם פרטי: אסף
שם ביה"ס: רוטברג, רמת השרון
שם המורה המנחה: טלי גליקסברג

הקשר בין תעסוקת האישה לחלוקת התפקידים בין בני הזוג במשפחה

אורן אסף

שאלת המחקר: מהו הקשר בין תעסוקת האישה, בין אם היא עובדת במשרה חלקית או מלאה, לבין חלוקת התפקידים בין בני הזוג במשפחה?

השערה: יימצא קשר בין תעסוקת האישה לבין חלוקת התפקידים בין בני הזוג במשפחה. שככל שמספר שעות העבודה השבועיות של האישה גדל (תעסוקה חלקית ומלאה), כך חלוקת התפקידים בין בני הזוג שוויונית יותר.

הגדרת משתנים –

משתנה תלוי: חלוקת התפקידים בין בני הזוג במשפחה

משתנה בלתי תלוי: תעסוקת האישה

רציונל תיאורטי: בשנים האחרונות, עם התקדמות החברה מחברה מסורתית שבה הנשים היו אחראיות בלעדיות על גידול הילדים והאחריות על הבית, לחברה מודרנית בה הנשים מהוות חלק בלתי נפרד משוק העבודה, מפרנסות נוספות במשפחה והגברים לוקחים גם הם חלק בגידול הילדים והאחריות על הבית.

ממצאים: מעלים כי עדיין קיימת חלוקה ברורה בין המינים בעבודות הבית ותפקידי בני המשפחה בבית. הגברים אחראיים למשימה הנחשבת לגברית ואשר אינה יומיומית ואילו הנשים אחראיות בלעדיות או במשותף על מטלות הנחשבות מרכזיות לתפקוד השוטף של משק הבית.

בנוסף, בטבלאות המציגות את התפלגות דפוסי התעסוקה של נשים במהלך חייהן, ניתן לראות כי קיימת השפעה על תעסוקת האישה, בין אם היא עובדת במשרה חלקית או בין אם היא עובדת במשרה מלאה, בעקבות הולדת ילדים.

סיכום הממצאים: מתוך הממצאים עלה כי חלוקת התפקידים בין בני הזוג לא שווה בקריטריון שנוגע לאחזקת הבית. נשים העובדות במשרה מלאה וחלקית דיווחו כמעט במידה שווה כי הן לוקחות אחריות נמוכה על אחזקת הבית למרות היקף משרתם. בשני הקריטריונים האחרים ניתן לראות כי חלוקת התפקידים כן שווה אך אם נסתכל על 3 הקריטריונים בעבודה נראה כי חלוקת העבודה עדיין לא שוויונית.

מסקנה: מהחלק המעשי של העבודה השערת המחקר אוששה באופן חלקי.

שם משפחה: איליאבאייב
שם פרטי: שירין
שם ביה"ס: אורט אבין
שם המורה המנחה: שיר פז

הקשר בין מין לבין מידת העימותים עם ההורים בקרב מתבגרים

איליאבאייב שירין

שאלת המחקר: האם יש קשר בין מין לבין מידת העימותים עם ההורים?

השערה: מידת העימותים עם ההורים בקרב מתבגרות תהיה גבוהה יותר מאשר בקרב הבנים.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: מידת העימותים עם ההורים

משתנה בלתי תלוי: מין

רציונל תיאורטי: בפרק הראשון העוסק במשתנה הבלתי תלוי - מין הצגתי מהו מין והרחבתי על תיאוריות בנושא. התיאוריה הפסיכו סקסואלית של פרויד והתיאוריה של קלרה תומפסון. בפרק השני העוסק במשתנה התלוי - מידת העימותים עם ההורים, הגדרתי מהו עימות, הסברתי מהם מקורות ומוקדי העימות והצגתי כלים להפחתת העימותים להורים ולמתבגרים. הפרק השלישי הוא הפרק המקשר בין שני המשתנים שהצגתי לעיל.

ממצאים: הממצאים איששו את השערת המחקר שלי. כלומר, מידת העימותים עם ההורים בקרב מתבגרות רבה יותר מאשר מתבגרים.

מסקנה: בסיום החלק המעשי ערכתי דיון שמסכם את הממצאים והמסקנות שרכשתי בעבודה זו.

שם משפחה: איסייב
שם פרטי: גילה
שם ביה"ס: אולפנת אמונה, בני ברק
שם המורה המנחה: עדה ספיר

הקשר בין המין לבין עמדות כלפי זוגיות בגיל ההתבגרות

איסייב גילה

שאלת המחקר: האם עמדותיהן של הבנות כלפי זוגיות יהיו חיוביות מעמדותיהם של הבנים?

השערה: עמדותיהן של הבנות כלפי זוגיות יהיו חיוביות מעמדותיהם של הבנים.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: עמדות כלפי זוגיות

רציונל תיאורטי: עולה מתוך הספרות המחקרית כי אכן קיים קשר בין מין המתבגר לבין עמדתו כלפי אהבה וזוגיות בגיל ההתבגרות. עמדותיהן של הבנות יהיו חיוביים יותר בנוגע לזוגיות. השוני מתבסס בתפיסת האינטימיות, גיבוש זהות מינית ועצמית, אורך תקופה של מערכות היחסים, לגברים יש צורך באינדיווידואליות, תפיסת הקשר הרומאנטיים וההתנהגות בפועל.

סיכום הממצאים: על פי השאלון שערכתי וממצאיו נמצא כי קיים קשר בין מין המתבגר לבין עמדה כלפי אהבה וזוגיות בגיל ההתבגרות. ההשערה אוששה דרך שאלונים שהועברו ל-20 בנים ו-20 בנות, בהם נמדדה עמדתם כלפי אהבה וזוגיות בגיל ההתבגרות העמדות היו במרכיב הקוגניטיבי, הרגשי וההתנהגותי. נמצא כי עמדתן של הבנות בגיל ההתבגרות חיובית יותר כלפי אהבה וזוגיות מאשר עמדתם של הבנים.

מסקנה: במהלך תחקיר הנושא ובסופו השערתי אוששה. לבנות לעומת הבנים, תהיינה עמדות חיוביות יותר כלפי זוגיות בגיל ההתבגרות.

שם משפחה: אלימלך
שם פרטי: רז
שם ביה"ס: עירוני ג' ע"ש מוטה גור, מודיעין
שם המורה המנחה: יעל שינדלר

הקשר בין מין לבין בחירת מקצוע

אלימלך רז

שאלת המחקר: האם יש קשר בין מין לבין בחירת מקצוע?

השערה מרכזית: בנים נוטים יותר לבחור במקצועות המדעיים ואילו הבנות נוטות לבחור במקצועות ההומאניים.

הגדרת משתנים –

המשתנה הבלתי תלוי: מין

המשתנה התלוי: בחירת מקצוע

רציונל תיאורטי: ההשערה התבססה על תאוריית האני במראה של קולי, כל אחד מהמינים מפנים ציפיות מהחברה ומתנהג בהתאם: בנות לכיוון מקצועות טיפוליים יותר ואילו בנים לכיוון מקצועות תחרותיים, יוקרתיים שניתן להתפרנס מהם יפה. כמו כן ההשערה התבססה על 'חיקוי דגם' של בנדורה, הבן/בת מחקים את אבות/אמהות בהתנהגותם ובבחירת מקצועם וכך חוסר השוויון משוכפל לדור הבא. כמו כן נמצא במחקרים שהבאתי שלבנות נטייה יותר לחפש מקצוע עם שרות לזולת ואילו לבנים נטייה למקצוע עם רווח כלכלי וסטטוס גבוה (ויסנזק, בלאושטיין).

סיכום הממצאים: ההשערה אוששה. נמצא שלבנים נטייה יותר מהבנות לכיוון הריאלי, לבנות נטייה יותר מלבנים לכיוון ההומאני, יחד עם זאת נמצא שרוב הנבדקים נמצאים בטווח הנטייה המעורבת הכוללת נטייה ריאלית והומאנית.

מסקנה: אומנם ההשערה אוששה בהתאם לתאוריית 'האני במראה של קולי', הטוענת שבנות מפנימות מסרים מסויימים (לכיוון ההומאני) ובנים מפנימים מסרים אחרים (לכיוון הריאלי), ושני המינים פועלים בהתאם למסרים אלו. יחד עם זאת, ניתן להסביר את נטייתם המעורבת של רוב הנבדקים של בשני המינים על ידי כך שבחברה הישראלית יש השפעות פוסט מודרניות אך גם השפעות מסורתיות, עקב האוכלוסיות המגוונות המרכיבות אותה, שתי ההשפעות באו לידי ביטוי בנטיית המעורבות, יש קרבה למגמת שוויון, אך עדיין כל מין נוטה מהמרכז לכיוון המצופה ממנו באופן מסורתי.

שם משפחה: אלעזר
שם פרטי: זיו
שם ביה"ס: עירוני ג' ע"ש מוטה גור, מודיעין
שם המורה המנחה: יעל שינדלר

הקשר בין מין לבין רמת נטילת סיכונים

אלעזר זיו

שאלת המחקר: האם יש קשר בין מין לבין רמת נטילת סיכונים?

השערה: בנים נוטלים סיכונים יותר מאשר בנות.

הגדרת משתנים -

המשתנה הבלתי תלוי: מין

המשתנה התלוי: רמת נטילת סיכונים

רציונל תיאורטי: ההשערה מבוססת על תיאוריית 'האני במראה' של קולי ועל מחקרים שמצאו קשר בין המשתנים, כמו לדוגמה המחקר של רוזנפלד (2003) שמצא שגברים מחפשים ריגושים יותר מאשר נשים, ומחקרה של קורן (2005) שמצאה שמתבגרים מעשנים נרגילה באחוזים גבוהים יותר מאשר מתבגרות.

סיכום הממצאים: ההשערה אוששה, אך לא באופן משמעותי. יצא שלמתבגרים ממוצע נטילת סיכונים גבוה יותר מאשר לבנות. ההבדל הגדול ביותר בין המינים נמצא בתחום החומרים המסוכנים, יחד עם זאת רוב הנבדקים משני המינים נמצאו בטווח של רמה נמוכה של נטילת סיכונים.

מסקנה: בנים נוטים לקחת סיכונים יותר מאשר בנות, אך ההבדלים ביניהם לא מאוד משמעותיים. ההבדלים הקטנים נובעים כנראה מכך שבחברה הפוסט מודרנית בה אנו חיים, המגמה היא התקרבות לשוויון בין המינים, הבנות יוזמות יותר ואסרטיביות יותר מהעבר, והיום הציפייה מהבנות היא להיות פחות פסיביות ויותר אקטיביות, וכך גם הן מפנימות ופועלות בהתאם - כצפוי על פי התיאוריה של קולי.

שם משפחה: אשרי
שם פרטי: נטע
שם ביה"ס: אור תורה רמות - בנות
שם המורה המנחה: חני בנטאטה

סטריאוטיפים מגדריים באגדות ילדים ותפיסות מגדריות של ילדים

אשרי נטע

שאלת המחקר: מהו הקשר בין סטריאוטיפים מגדריים המופיעים באגדות ילדים לבין התפיסות המגדריות של הילדים נחשפים אליהן?

השערת המחקר: יש קשר בין הסטריאוטיפים המופיעים באגדות ילדים לבין התפיסות המגדריות של הילדים הקוראים אותן. ילדים שישמעו אגדה פמיניסטית יבטאו תפיסה מגדרית פמיניסטית יותר לעומת ילדים שישמעו אגדה מסורתית ויבטאו תפיסות סקסיסטיות יותר.

הגדרת המשתנים -

משתנה בלתי תלוי: הסטריאוטיפים המופיעים באגדות ילדים

משתנה תלוי: התפיסות המגדריות של הילדים

רציונל תיאורטי: השערת המחקר התבססה על תיאוריית החיברות שטוענת שבאמצעות הסיפורים והמעשיות, לומד הילד על הנורמות החברתיות המקובלות בכלל ועל תפקודי המינים בפרט, הוא לומד מהי התנהגות הולמת לגבר לעומת אישה.

סיכום הממצאים: ממצאי המחקר הראו כי רוב כמעט מוחלט של הכיתה ששמעה שתי אגדות פמיניסטיות דגלו בתפיסות פמיניסטיות באופן כללי, לעומת רוב מצומצם יותר מהכיתה ששמעה שתי אגדות סקסיסטיות. את המשתנה בדקתי לפי המדד הסטטיסטי נקודת חתך. בתחום של הקשר בין מראה חיצוני לתכונות אופי הממצאים הראו כי דווקא ממוצע רמת הקשר היה גבוה יותר בקרב הילדים בכיתה ששמעה שתי אגדות פמיניסטיות, יחסית לילדים בכיתה ששמעה שתי אגדות סקסיסטיות.

בנוגע לרוחב מנעד התפקידים, הממצאים הראו כי רוב הילדים בכיתה ששמעה שתי אגדות פמיניסטיות דגלו במנעד רחב של תפקידי המינים ותכונותיהם, לעומת חצי כיתה בלבד מהכיתה ששמעה שתי אגדות סקסיסטיות. את המרכיב הזה בדקתי לפי המדד הסטטיסטי נקודת חתך.

מסקנה: מסקנת המחקר היא שאגדות ילדים הן אכן סוכן חיברות משמעותי בחיי הילדים. המעשיות משאירות רושם רב על הילדים, הם מפנימים מרכיבים מהמעשייה, וביניהם גם סטריאוטיפים המתייחסים לתכונותיהם של האישה והגבר ולתפקידיהם בחברה.

שם משפחה: בדלבייב
שם פרטי: אלנה
שם ביה"ס: עירוני ד'
שם המורה המנחה: תמר בירן

שאיפותיהן המקצועיות של נשים העובדות במשרה מלאה לעומת נשים העובדות במשרה חלקית

בדלבייב אלנה

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין סוג המשרה (מלאה או חלקית) של נשים עובדות, לבין שאיפותיהן המקצועיות?

השערה: ימצא קשר בין סוג המשרה של הנשים, לבין שאיפותיהן המקצועיות, כאשר לנשים העובדות במשרה חלקית יהיו פחות שאיפות מקצועיות מאשר לנשים העובדות במשרה מלאה.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: שאיפות מקצועיות

משתנה בלתי תלוי: נשים עובדות - עבודה בחצי משרה ובמשרה מלאה

רציונל תיאורטי: נשים העובדות במשרה חלקית לא יכולות להתקדם ואין להן אפשרות להקדיש הרבה שעות לקריירה משום שהן בחרו להשקיע בבית. במשרה מלאה ניתן להקדיש הרבה שעות לקידום להשתלמות להיות ממוקד בנושא.

מנהלי מפעל לא יקדמו אנשים שעובדים רק מחצית מהשעות כי הם רוצים מחויבות מלאה. לכן, נשים שמראש בוחרות לעבוד במשרה חלקית אין להן מוטיבציה כל כך גבוהה להתקדם.

סיכום הממצאים: השערתי אוששה חלקית. ההבדלים בתוצאות השאלונים לא הראו שינוי משמעותי בין שתי האוכלוסיות הנחקרות, אך כאשר חידדתי נושא משנה השערתי אוששה. נמצא כי לעובדות המעבדה יש יותר ציפיות לקידום, הן יותר מתוסכלות מהקידום שלהן וקונפליקט הבית - קריירה חריף יותר אצלן.

מסקנה: לנשים העובדות במשרה מלאה יש יותר שאיפות מקצועיות מאשר לנשים העובדות במשרה חלקית.

שם משפחה: בייסקי
שם פרטי: שירה
שם ביה"ס: תיכון ע"ש יצחק בן צבי
שם המורה המנחה: גלית כהן

דמות האישה בקולנוע הישראלי של שנות האלפיים

בייסקי שירה

שאלת המחקר: כיצד משתקפת/בנויה דמות האישה בקולנוע הישראלי בין השנים 2000-2010?

השערה: העבודה הנוכחית הינה עבודת חקר המתבססת על מחקר איכותני לכן אין בה השערה.

הגדרת משתנים - אין משתנים, מדובר במחקר איכותני

רציונל תיאורטי: הקולנוע הוא מערכת תרבותית, במסגרתה נוצרים מאות ואלפי תוצרי תרבות הנצפים על ידי מיליונים ברחבי העולם. סרטים הם, כפי הנראה, המצרף האמנותי הפופולארי ביותר. בשנים האחרונות, ידע הקולנוע הישראלי למשוך מאות אלפי צופים לבתי הקולנוע ולייצג את ישראל בכבוד בתחרויות ובפסטיבלים ברחבי העולם. הסרטים הישראליים מרבים לעסוק בקונפליקטים היום-יומיים הרבים הקיימים בחברה הישראלית כיחסי דתיים-חילוניים, יהודים-ערבים, אשכנזים-ספרדים, וצבא. עוד נושא שמעסיק את הקולנוע הישראלי הוא המשפחה הישראלית ולא מעט סרטים עוסקים בכך. גם מעמדן של הנשים בחברה אינו נפקד מהסרטים שנוצרו בעשור האחרון בישראל, והוא עולה ונודון בכל המרחבים והמעגלים האפשריים: בית, משפחה, עבודה, חיים ציבוריים.

הרציונל המנחה בעבודה זו: הקולנוע והסרטים המוצגים בו, אינו רק כלי תרבותי לכשעצמו, אלא הוא גם משקף ובו בזמן יוצר ומעצב את סדר היום הציבורי-תרבותי. בעזרת הסרטים ניתן להבין מה מעסיק אותנו כחברה, וכיצד משתקפות סוגיות חברתיות שונות כגון, מעמד האישה הישראלית. בעזרת הסרטים ניתן גם לקדם תפיסות ערכים ורעיונות חברתיים.

סיכום הממצאים: דמות האישה בקולנוע הישראלי היא דמות מורכבת. כיום, בשנות ה-2000 דמות האישה העולה בקולנוע הישראלי היא דמות עצמאית, חזקה, שואפת לממש את חלומותיה, דואגת למשפחתה ולזוגיות בה היא נמצאת. למרות זאת, האישה הישראלית עדיין לא משוחררת מתפקידיה המסורתיים כאישה ואם בישראל. עליה להתמודד עם "כפל התפקידים" של האם העובדת. למרות השינוי, לא פעם מייצגת האישה הישראלית בקולנוע את האוכלוסיות החלשות יותר בחברה, לא פעם היא אישה קשת יום. דבר שיכול לשקף את מעמד האישה בחברה ברוח גישה הקונפליקט.

מסקנה: דמות האישה הישראלית בקולנוע הישראלי בשנים 2000-2010 מתארת אישה חזקה היודעת מה חשוב לה ושפועלת למימוש והגשמה עצמית. כל זאת תוך התייחסות לערכים החשובים בחברה המערבית הפוסט מודרנית- משפחה, קריירה, בחירה חופשית ועוד. נשים כיום יכולות להוביל סרטים. האישה מהווה גיבורה בסרטים רבים. היא דמות מרכזית המניעה את העלילה ואת הדמויות שבה. זוהי אישה עצמאית הפועלת למען הגשמת חלומותיה. ניתן להסיק כי הקולנוע והסרט גם ככלים תרבותיים (יוצרי תרבות) וגם כאמצעי תרבותי (משקפי תרבות), מציגים את השינויים שחלים במעמדה של האישה הישראלית בחברה הישראלית כולה.

שם משפחה: בלוך
שם פרטי: סתו
שם ביה"ס: רוטברג, רמת השרון
שם המורה המנחה: טלי גליקסברג

הקשר בין מין לבין אמפטיה

בלוך סתו

שאלת המחקר: האם ימצאו הבדלים באמפטיה בין המינים? האם החלוקה לאמפטיה קוגניטיבית, אמפטיה רגשית ודחף לתגובה התנהגותית אמפאטית תעזור לנו לחדד הבדלים אלו?

השערה: בחברה של בני נוער, בתחילת העשור השני של המילניום, נערות יתאפיינו בתוצאות גבוהות יותר של אמפטיה רגשית ושל דחף אמפאטי לתגובה התנהגותית בהשוואה לבנים.

הגדרת משתנים -

המשתנה הבלתי תלוי: מין

המשתנה התלוי: סוגי אמפטיה (קוגניטיבית, רגשית, ודחף לתגובה התנהגותית)

רציונל תיאורטי: אמפטיה, מין ומגדר הינם מרכיבים מרכזיים בזהות האדם. בעוד שמין האדם נקבע ביולוגית והזהות המגדרית מתווכת חברתית בעיקרה, האמפטיה מושפעת, ככל הנראה, הן מתהליכים ביולוגיים והן מתהליכים חברתיים. הזהות המגדרית עוברת שינויים חברתיים משמעותיים בעשורים האחרונים. קיימים נתונים התומכים בהבדל באמפטיה בין בנים לבין בנות. הרושם הוא שהמרכיבים של אמפטיה רגשית ודחף לתגובה התנהגותית אמפאטית בניגוד לאמפטיה קוגניטיבית הינם אלו שמושפעים יותר ממין וממגדר. האם ימצא הבדל באמפטיה ובמרכיביה השונים בין המינים במתבגרים ישראלים מודרניים?

סיכום הממצאים: תוצאות המחקר שבוצע באמצעות שאלון ברייאנט (Bryant, 1982) ב־21 מתבגרים ו־20 מתבגרות אוששו את השערתנו - בעוד שהאמפטיה הקוגניטיבית הייתה דומה בשני המינים, באמפטיה הרגשית נמצא הבדל כאשר בנות הציגו תוצאות גבוהות יותר. ממצא זה היה עוד יותר בולט בדחף לתגובה התנהגותית. בחלק של האמפטיה הקוגניטיבית 90% מהבנים ו־95% מהבנות הציגו אמפטיה גבוהה. מבלי לתקף תוצאות אלה ע"י עיבודים סטטיסטיים ניכר שבאוכלוסייה הנבדקת האמפטיה הקוגניטיבית גבוהה, וקיים ספק אם יש משמעות בחלק זה להבדל בין בנים לבנות. בחלק של האמפטיה הרגשית, רוב המתבגרים הדגימו אמפטיה גבוהה. אבל כאן התקיים הבדל ברור בין המינים - 24% מהבנים לעומת 0% מהבנות הדגימו אמפטיה נמוכה. בחלק של הדחף לתגובה אמפאטית-התנהגותית הודגמו במחקר זה נתונים הפוכים - בעוד ש־90% מהבנות הדגימו דחף גבוה לתגובה התנהגותית-אמפאטית, 86% מהבנים הדגימו דחף נמוך לתגובה התנהגותית אמפאטית. כלומר, קיימים מרכיבים ספציפיים בהם יש הבדל באמפטיה בין בנים לבין בנות.

מסקנה: בקרב מתבגרים ישראלים מודרניים קיים הבדל בין בנים לבנות במרכיבים של אמפטיה רגשית ובדחף לתגובה התנהגותית אמפאטית.

שם משפחה: בן חיים
שם פרטי: ניצן
שם ביה"ס: אור תורה רמות - בנות
שם המורה המנחה: חני בנטאטה

היחס לשירות בנות דתיות בצה"ל בקרב אמהות ובנות בחברה הדתית

בן חיים ניצן

שאלת המחקר: מהו הקשר בין העמדה לגבי שירות בנות דתיות בצה"ל לבין הדור בחברה הדתית?

השערה: קיים קשר בין העמדה לגבי גיוס בנות דתיות לצה"ל לבין הדורות במשפחה הדתית. כיוון ההשערה הוא שדור האמהות יחזיק בעמדה יותר שלילית כלפי שירות הבנות הדתיות בצה"ל לעומת דור הבנות.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: דורות במשפחה

משתנה תלוי: עמדה כלפי שירות בנות דתיות בצה"ל

רציונל תיאורטי: ההשערה התבססה על ניתוח השינויים שחלו בחברה הדתית אורתודוקסית בעשורים האחרונים. כיוון שדור האמהות מייצג את דור העבר, הציפייה הייתה שהן ינקטו בגישה האורתודוקסית השמרנית אשר נוקטת בעמדה שלילית כלפי גיוס בנות דתיות לצה"ל, ויחששו מגיוס בנותיהן לצבא. ואילו דור הבנות ינקטו בגישה האורתודוקסית המודרנית ולכן יראו את גיוס הבנות הדתיות לצה"ל באופן חיובי יותר.

סיכום הממצאים: מתוך הממצאים במחקר זה ניתן לראות כי קיים פער קטן מאוד בין עמדת דור הבנות לעמדת דור האמהות ביחס לשירות בנות דתיות בצה"ל. נמצא כי ממוצע העמדות היה גבוה במעט אצל דור הבנות מהממוצע אצל דור האמהות. בנוסף, נמצא כי בכל מרכיב ממרכיבי העמדה ממוצע הבנות גבוה במעט מממוצע האמהות.

קיימת נטייה של דור הבנות לעמדה חיובית יותר ביחס לשרות הבנות הדתיות בצה"ל, ומנגד קיימת נטייה של דור האמהות לעמדה שלילית יותר ביחס לשירות הבנות הדתיות לצה"ל. עם זאת, הממצאים אינם מובהקים, כיוון שההבדלים בין שתי הקבוצות קטנים מאוד, קיים פער בין הקבוצות אולם הוא קטן מן המצופה.

מסקנה: מסקנת מחקר זה היא כי נמצא הקשר בין המשתנים, שהוצג בהשערת המחקר, בין עמדות האם והבת לבין הדור אליו הן משתייכות. ולכן ישנה נטייה של דור האמהות לעמדה שלילית יותר ביחס לשירות הבנות הדתיות בצה"ל, עמדה אשר מושפעת מן החברה האורתודוקסית המסורתית בה הן גדלו. אך עם זאת, הפער הקטן שנמצא בין המשתנים יכול להיות מוסבר ע"י מפגש עמדות הדורות והשגת העמדה המשותפת שלהם. למרות שקיים פער בין הדורות אשר מושפע מתהליך שינוי פניה של האורתודוקסיה הדתית במהלך 30 השנים החולפות, עדיין, במפגש הבין דורי בין האם לבת, מתקיימת האחדה בין עמדותיהן, באופן שבו כל צד מושפע מהצד שכנגד והפער כמעט ונסגר.

שם משפחה: בשוראי
שם פרטי: יוחאי
שם ביה"ס: אשל הנשיא
שם המורה המנחה: בתיה בהט

הבדלים בפרופיל הרגשי בין חלומות של נשים לחלומות של גברים

בשוראי יוחאי

שאלת המחקר: האם יימצאו הבדלים בפרופיל הרגשי בין חלומות של גברים לחלומות של נשים? פרופיל רגשי מבטא את הנטייה של החולם לאחד משני סוגי רגש בחלום – רגש חיובי (שמחה, אהבה, הנאה), ורגש שלילי (אכזבה, עצב, אשמה וכו').

השערה: לא ימצא הבדל בין גברים ונשים בשכיחות הרגשות החיוביים והשליליים המופיעים בחלומותיהם, ואילו הנטייה של שני המינים לפרופיל רגשי שלילי בחלום תהיה דומה.

הגדרת משתנים –

משתנה בלתי תלוי: מגדר (גבר/אישה)

משתנה תלוי: הפרופיל הרגשי של החלום (שלילי/חיובי)

רציונל תיאורטי: הבנת חלומות מהווה את "דרך המלך אל הלא-מודע", טען פרויד. במחקר "פרופילים רגשיים בחלומות של גברים ונשים" שנעשה ע"י בית הספר לרפואה של אוניברסיטת הרווארד בשנת 1994 נותחו של גברים ונשים. המחקר ניסה לבחון מהם הרגשות הנפוצים ביותר בחלומות, והאם ישנם הבדלים בין נשים לגברים בתחום זה. נמצא כי הרגש הנפוץ ביותר בחלומות היה פחד/חרדה, ולאחר מכן, בסדר יורד, שמחה, כעס, עצב, אשמה, ובסוף משיכה מינית. עם זאת, העובדה החשובה והרלוונטית ביותר לעבודה שלי היא כי החוקרים לא מצאו הבדלים בפרופיל הרגשי בין הגברים לנשים. מחקרים מודרניים של מושג הרגש מצאו כי התפישה הסטריאוטיפית שנשים חוות יותר רגשות מגברים, אינה נכונה באופן מלא. יש לומר כי נשים מחצינות יותר את רגשותיהם מגברים, כתוצאה ממנגנונים חברתיים הנוגעים להתנהגות מגדרית, אך גברים חווים לא פחות רגשות מנשים. מתוך רעיון זה ניתן להסיק כי בעת חלימה, אותה ניתן להגדיר כלא-מודעת ומנותקת מהעולם החיצוני, השוני בין שני המינים במידה בה הם מפגינים את רגשותיהם, בעקבות הבדלים סביבתיים, יתבטל. כמו כן, החלום מהווה כר מתאים עבור כל אדם להתמודדות עם חוויות מטרידות וקשות שחוות ביומיום. כפי שניתן לראות במחקר שבוצע באוניברסיטת הרווארד, אכן נמצאה נטייה בקרב שני המינים לפרופיל רגשי שלילי בחלום.

סיכום הממצאים: תוצאות המחקר אוששו את השערויותי, ללא יוצא מן הכלל. נמצא כי אכן אין הבדל סטטיסטי משמעותי בין שכיחות הרגשות החיוביים והשליליים בין חלומות של גברים לחלומות של נשים. כמו כן, נרשמה נטייה דומה לפרופיל רגשי שלילי בחלומות שני המינים.

מסקנה: תוצאות המחקר, שנעשה מתוך התייחסות אל החלום כאל טקסט מילולי, תאמו את השערות המחקר, אך הביאו למצב בו מובהקות התוצאות עמדה בסימן שאלה. בסיום המחקר המסקנות העיקריות להן לדעתי יש חשיבות מדעית להמשך חקר החלומות, נוגעות לביקורת על כלי המחקר.

שם משפחה: גבריאלי
שם פרטי: נעמה
שם ביה"ס: אורט - דקל וילנאי, מעלה אדומים
שם המורה המנחה: נחמה נובוסלסקי

עמדות של נשים חרדיות ודתיות לגבי מעמד האישה בעדה החרדית

גבריאלי נעמה

שאלת המחקר: האם לנשים הדתיות יש עמדות פחות שמרניות כלפי מעמד האישה בחברה החרדית, לעומת עמדותיהן השמרניות של הנשים החרדיות?

השערה: לנשים דתיות יש עמדות פחות שמרניות לעומת הנשים החרדיות שיגלו במידה רבה עמדות שמרניות.

הגדרת משתנים -

המשתנה התלוי: עמדה כלפי מעמד האישה בעדה החרדית

המשתנה הבלתי תלוי: מגזר חרדי/מגזר דתי

רציונל תיאורטי: החרדיות באות ממגזר יותר שמרני שמתאפיין בהיבדלותו מן המגזר הכללי לגבי כל תחומי החיים, בייחוד לגבי מעמד האישה. הנטייה במגזר זה לצניעות האישה היא חזקה יותר ובולטת מאשר אצל המגזר הדתי, מכיוון שבמגזר הדתי יש נטייה רבה מצד הנשים לפתיחות ולהקלה בהחמרה של מצוות הצניעות.

סיכום הממצאים: השערתי אוששה, הנחקרות החרדיות גילו במידה רבה שמרנות לגבי מעמד האישה במגזרן, לעומתן, הנחקרות הדתיות נטו לאתנוצנטריות כלפי מעמד האישה בעדה החרדית.

מסקנה: בני האדם נוטים לאהדה כלפי קבוצת הפנים שלהם ומגלים ביקורת כלפי קבוצות החוץ. נשים חרדיות תופסות את מעמד האישה במגזר החרדי כמעמד מכובד מאוד, כל זאת בניגוד לתפיסתן של הנשים הדתיות.

שם משפחה: גואטה
שם פרטי: עדן
שם ביה"ס: קוגל, חולון
שם המורה המנחה: יהודית קלנר

הקשר בין מין לבין עמדה כלפי זוגיות בגיל ההתבגרות

גואטה עדן

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין מין האדם לעמדתו כלפי זוגיות בגיל ההתבגרות?

השערה: אכן קיים קשר בין מין האדם לעמדתו כלפי זוגיות בגיל ההתבגרות, עמדות הבנות חיובית יותר מאשר עמדות הבנים.

הגדרת משתנים –

משתנה תלוי: עמדות כלפי זוגיות בגיל ההתבגרות

משתנה בלתי תלוי: מין

רציונל תיאורטי: מגדר האדם מבטא את התפיסה החברתית והתרבותית לגבי מינו של האדם ולפיכך הינו חלק בלתי נפרד מחייו. מין האדם משפיע עליו בכל תחומי החיים בתהליך החיברות בצפיות החברתיות שיש מהאדם ועוד. לכן צפיתי כי יימצא שוני בין העמדות של בנים ובנות מתגברות כלפי הזוגיות ולכן בחרתי לחקור את נושא זה שהוא מרכזי וחשוב במיוחד בגיל ההתבגרות נוער. מטרתי היתה לבדוק מהי העמדה כלפי זוגיות של כל אחד מהמינים, מה המתבגרים חושבים על חושבים על זוגיות? איך הם מתנהגים בזוגיות? מה הם מרגישים לנושא זה. בעבודתי חקרתי וגילתי מקורות ידע חדשים וכן בעקבות כך הרחבתי את מאגר המידע שלי.

סיכום הממצאים: ממצאי עבודת המחקר הפתיעו אותי במקצת, השערתי הייתה שיהיה רוב מוחלט של בנות שיתמכו בזוגיות בגיל ההתבגרות מאשר בנים אך הפער בניהם הינו מזערי. כמו כן הופתעתי לגלות שהבנים חושבים ומתנהגים לנושא זה בדרך חיובית יותר מהבנות. לא הכל כפי שהוא נראה, רבים מהבנים אכן מביעים רגשותיהם ומייחסים דעה חיובית לנושא הזוגיות בגיל זה לפעמים אפילו יותר מהבנות. הדבר גרם לי לתחושת גילוי מסוימת מכיוון שבתרבותנו מגדר הגברים אינו מחנך להבעת רגשות ולפתיחות אלא להפנמת רגשות והסתר מסוים.

שם משפחה: גווארדיאן
שם פרטי: ניקי
שם ביה"ס: עירוני ג' ע"ש מוטה גור, מודיעין
שם המורה המנחה: יעל שינדלר

הקשר בין מין לבין נטייה להתנדבות

גווארדיאן ניקי

שאלת המחקר: האם יש קשר בין מין לבין נטייה להתנדבות?

השערה מרכזית: בנות נוטות להתנדבות יותר מבנים.

השערת משנה: בנות יביעו יותר עצב מאשר בנים ב'מצב מעורר אמפתיה'.

הגדרת משתנים –

המשתנה הבלתי תלוי: מין

המשתנה התלוי: נטייה להתנדבות

רציונל תיאורטי: ההשערה התבססה על תאוריית האני במראה של קולי, כל אחד מהמינים מפנים ציפיות מהחברה ומתנהג בהתאם: בנות לכיוון התנהגות חברתית והתנדבותית ובנים לכיוון תחרותי יותר. כמו כן ההשערה התבססה על 'חיקוי דגם' של בנדורה, הבן/בת מחקים את אבות/אמהות בהתנהגותם. כמו כן נמצא במחקרים שהבאתי, שלבנות יותר מאפיינים אישיותיים הקשורים להתנדבות מאשר לבנים, למשל, גולדברג (2007) במחקרה מצאה קשר בין מין לבין התנהגות פרו חברתית (לטובת הבנות).

סיכום הממצאים: ההשערה המרכזית אוששה באופן חלקי ולא משמעותי – ממוצע וחציון הנטייה להתנדבות גבוהים יותר אצל הבנות, הגורם היחיד שבו היה הבדל בין המינים מגורמי ההתנדבות הייתה ההתנדבות בפועל (ההתנהגות), שאר הגורמים היו שווים בין המינים. התפלגות רמות ההתנדבות בשתי הקבוצות הראו שלרוב הנבדקים בשני המינים נטייה בינונית להתנדבות. השערת המשנה אוששה, הבנות גילו רמות גבוהות יותר של עצב מאשר הבנים. בנוסף, בשאלה פתוחה על רגשות, בלט שרגשות 'דאגנות', 'רחמים' ו'חמלה' אפיינו את הבנות יותר מהבנים.

מסקנה: ההשערה המרכזית אוששה באופן חלקי בלבד, ההבדל העיקרי בין המינים נמצא בתחום ההתנדבות בפועל לטובת הבנות.

בנוסף בהשערת המשנה, בלטו אצל הבנות רגשות עצב, דאגנות, רחמים וחמלה יותר מאשר אצל הבנים. ייתכן שאין הבדלים בהתנדבות בין המינים בפועל, אך ההבדל נעוץ בגורמים המביאים אותם להתנדב כמו רגשות שונים – יש לחקור נושא זה יותר לעומק.

בנוסף בגיל ההתבגרות במסגרת ההתנסויות בדרך לגיבוש זהות, מתבגרים רבים מתנסים בהתנדבויות שונות במסגרת בית הספר ומעבר לכך, אולי זה גרם להבדל הקטן בין המינים בנטייה להתנדבות. כדאי יהיה לחקור בקבוצות גיל שונות ולחקור את הגורמים השונים המשפיעים על התנדבות בקרב הבנים ובקרב הבנות.

שם משפחה: גורדון
שם פרטי: עדי
שם ביה"ס: קשת
שם המורה המנחה: ענבל מעודד

קשר בין מין לבין עמדות כלפי עיסוק מגדרי

גורדון עדי

שאלת המחקר: מהו הקשר בין מין ומגדר לבין עמדות כלפי עיסוק מגדרי?

השערה: עמדת הנשים תהיה שלילית יותר מעמדת הגברים כלפי עיסוק מגדרי. המרכיבים הקוגניטיביים והרגשיים של עמדות הנשים כלפי עיסוק מגדרי יהיו שליליים יותר מאשר גברים. המרכיב ההתנהגותי לעומת זאת יהיה חיובי במידה שווה אצל בנים וגם אצל בנות.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין ומגדר

משתנה תלוי: עמדות כלפי עיסוק מגדרי

רציונל תיאורטי: את הקשר בין המשתנים שלי בחרתי להסביר באמצעות תיאוריית הקונפליקט. לפי תיאוריית הקונפליקט, הצד ה"חזק" (השולט במשאבים), במקרה זה הוא הגברים, ישאף לשמר את מעמדו. מצב זה אינו מתאר במדויק את המציאות כיום. המשאבים ועמדות הכוח שהיו פתוחים פעם לגברים בלבד פתוחים כיום גם לנשים. השינוי במצב נגרם על ידי המהפכה הפמיניסטית (ע"י קונפליקט ומאבק). מכיוון והמאבק עדיין קיים, שהרי גברים עדיין נמצאים יותר בעמדות הכוח - הם יותר בעמדות ניהוליות, ועובדים יותר בעבודות בעלות סטטוס גבוה יותר, יש להניח כי מכיוון שגם כיום נשים ישאפו להילחם על שוויון במשאבים, עמדותיהם כלפי עיסוק מגדרי יהיו שליליות יותר מהגברים; בעוד לגברים יהיו דעות חיוביות יותר מהנשים בנושא זאת מתוך שאיפה לשמור על המשאבים בשליטתם. מצד שני, הפן ההתנהגותי בעמדות האנשים כלפי עיסוק מגדרי יהיו חיוביות, הן מתוך נתונים המראים כך מהלכה לסטטיסטיקה, והן מהעובדה הפשוטה שאם העמדה ההתנהגותית לא הייתה חיובית בנושא לא היה עיסוק מגדרי כלל, כי הרי עיסוק מגדרי נובע מרוב של נשים/גברים שבחרו בעיסוק מסוים.

סיכום הממצאים: העמדה הרגשית והקוגניטיבית: בנים ובנות מביעים עמדה שלילית כלפי עיסוק מגדרי. עמדת הבנות בנושא שלילית יותר מעמדת הבנים; העמדה ההתנהגותית: בנים ובנות מביעים עמדה חיובית כלפי עיסוק מגדרי. עמדת הבנות חיובית יותר מעמדת הבנים בנושא; העמדה הכללית: בנים ובנות מביעים עמדה שלילית כלפי עיסוק מגדרי. עמדת הבנים כלפי עיסוק מגדרי שלילית יותר מעמדת הבנות.

מסקנה: למרות שמבחינה רעיונית - הרגש והמחשבה, עמדת הנשים שלילית יותר מעמדת הגברים, הן בפן ההתנהגותי של העמדה והן בעמדה בכלליותה גברים מביעים עמדה שלילית יותר מעמדת הנשים כלפי עיסוק מגדרי. כלומר בפועל עמדת הגברים כלפי עיסוק מגדרי שלילית יותר מעמדת הנשים בנושא.

שם משפחה: דהן
שם פרטי: שיר
שם ביה"ס: הרצוג, כפר סבא
שם המורה המנחה: נילי וינר

הקשר בין מין לתפישת התפקיד של החלום

דהן שיר

שאלת המחקר: האם קיים הבדל בין מין לבין תפישת תפקיד החלום?

השערה: קבוצת הבנות יתפשו את תפקיד החלום על פי הגישות הרוחניות יותר ואילו קבוצת הבנים יתפשו את תפקיד החלום על פי הגישות הריאליות יותר.

הגדרת משתנים -

המשתנה התלוי: תפישת תפקיד החלום

המשתנה הבלתי תלוי: מין

רציונל תיאורטי: הקשר בין שני המשתנים - מין ותפישת התפקיד של החלום תלויה באדם, כיצד הוא מגדיר את עצמו, וכיצד החברה מגדירה אותו. הזהות המינית הביולוגית היא שמכרעת אם הילד הוא בן או בת על פי השינויים הביולוגיים אך המגדר הוא המשמעות שהחברה מייחסת להשתייכות למין הנשי או למין הגברי, כלומר החברה והתרבות הן אלו שמייצרות סטריאוטיפים וגורמות לאדם להבין לאן הוא שייך, מה תפקידו בעולם ומציבות לו נורמות חברתיות שעליו לנהוג על פיהם. כלומר דפוסי התנהגות מסוימים שייכים למין הנשי או למין הגברי ועל פי החברה זה מובן מאליו כי אותם דפוסי התנהגות והתכונות אופייניות לקבוצה מסוימת. לכן כל אחד מהמינים יזדהה עם מאפייני מינו ודפוסי ההתנהגות הרצויים לקבוצה זו וכך יבוא לידי ביטוי גם ההבדל בתפישת תפקיד החלום בין בנים לבנות, כי כל אחד מהם ינהג על פי הנורמות החברתיות שהציבה לו החברה.

סיכום הממצאים: השערת המחקר אוששה חלקית.

המשתנה הראשון - הוא תפישת תפקיד החלום כ"הודעה ממרומים". הנחתי כי הבנות יגלו הסכמה גבוהה יותר למשתנה זה לעומת הבנים. המסקנה להנחה זו אוששה. המשתנה השני - הוא תפישת תפקיד החלום כ"תגובה לגירויים ותכנים מודחקים". הנחתי כי הבנים יגלו הסכמה גבוהה יותר למשתנה זה לעומת הבנות. המסקנה להנחה זו אוששה. המשתנה השלישי - הוא תפישת תפקיד החלום כ"חשיבה בסמלים ודימויים". הנחתי כי הבנים יגלו הסכמה גבוהה יותר למשתנה זה לעומת הבנות. המסקנה הראשונית להנחה זו הופרכה. (בהשערת המחקר הכללית, ממוצע הבנות גבוה יותר מממוצע הבנים בתפישת תפקיד החלום כ"תגובה לגירויים ותכנים מודחקים", לכן הנחת המחקר מבחינה מספרית אומנם אוששה אך בסופו של דבר הנחת המחקר הכללית הופרכה. יש לציין כי הפרש הממוצעים נמוך מאוד).

מסקנה: הנחת המחקר הכללית אוששה חלקית. ההפרשים בין הממוצעים המרכיבים את שלושת המשתנים האופרטיביים לא גבוהים במיוחד, זה מראה על איזה שהוא התקרבות בין התפישות בחברה, במיוחד כאשר היום החברה עומדת על כך שיהיה שוויון בין המינים, ושכל אחד ינהג על פי רצונו ולא על פי הנורמות שציוותה החברה בעבר.

שם משפחה: דובדבני
שם פרטי: יעל
שם ביה"ס: תיכון יצחק בן צבי, קרית אונו
שם המורה המנחה: גלית כהן

הקשר בין מין לעמדה כלפי הומוסקסואליות

דובדבני יעל

שאלת המחקר: מה הקשר בין מין לבין עמדות כלפי הומוסקסואליות?
השערה: לנשים עמדות חיוביות יותר כלפי הומוסקסואליות מאשר לגברים.

הגדרת משתנים:

המשתנה הבלתי תלוי: מין

המשתנה התלוי: עמדות כלפי הומוסקסואליות

רציונל תיאורטי: השערת מחקרי מתבססת על תיאורית ההומוסקסואליות הלטנטית של פרויד, שהיא משיכה מינית כלפי בני אותו מין, שאינה נחווית או מבוטאת בצורה גלויה, כלומר, עמדות שליליות כלפי הומוסקסואליות והומוסקסואלים נובעות מתפיסת האיום, הכרוך בדחף המיני, על סדרים חברתיים והתפיסה שההומוסקסואלים מאיימים על עולמנו המוסרי. בנוסף לתיאוריות סוציולוגיות אחרות המוצגות במאמרה של עדיטל בן-ארי אשר מתמקדות בפרדוקס של החברה מפני פריצת גבולות ומפני שבירתם של ערכים ושל נורמות חברתיות ומחקרים שהוכיחו כי לגברים נטיות הומופוביות יותר מנשים, כמו שהוצג ב"פריקט מדגם".

סיכום הממצאים: השערת המחקר שלי אוששה, אכן נשים הראו עמדות חיוביות יותר כלפי הומוסקסואליות מגברים, אך ההבדלים בין שני המינים היו קטנים בהרבה ממה ששיערת. גם הגברים וגם הנשים הראו עמדה חיובית כלפי הומוסקסואליות, אם כי, כפי שנאמר, הנשים הראו עמדה חיובית יותר, גם אם בהפרש קטן ביותר. מבחינת המרכיב הרגשי והקוגניטיבי בעמדה הגברים הראו עמדות שליליות יותר מנשים, אך הפער צומצם כמעט לחלוטין מבחינת המרכיב ההתנהגותי של העמדה. ניתן להסביר מצב זה בכך שאין תמיד העמדה קובעת את התנהגות האדם; לעיתים המציאות והנורמות החברתיות המקובלות בחברה בה חי האדם כופות עליו התנהגות מסוימת, שעשויה להיות מנוגדת לעמדותיו.

מסקנה: מסקנתי מן העבודה היא שישנו קשר בין מין לעמדה כלפי הומוסקסואליות, אם כי ככל הנראה כיום הוא פחות רלוונטי לעומת גורמים משפיעים אחרים שהוצגו בעבודתי, כגון רמת ההשכלה, זיקה דתית, עמדות פוליטיות ואידיאולוגיות ועוד. יש גם צורך להתייחס למרכיב הזמן כאשר בוחנים את ממצאי המחקר מול התיאוריות שהוצגו; בשנים מאז הועלו התיאוריות השונות בנוגע לעמדות כלפי הומוסקסואליות התחוללו תהפוכות ושינויים רבים בחברה המערבית ומעמדם של ההומוסקסואלים בחברה זו.

שם משפחה: דחבש
שם פרטי: מיטל
שם ביה"ס: תיכון בן גוריון, פתח תקווה
שם המורה המנחה: איילה דמקינר

הקשר בין סוג המסרים שהועברו בבית לבין העמדות כלפי חלוקת התפקידים הרצויה בצבא

דחבש מיטל

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין סוג המסרים שהועברו בבית לבין העמדות כלפי חלוקת התפקידים הרצויה בצבא?

השערה: ככל שהמסרים שהועברו בבית הם שוויוניים יותר כך העמדות כלפי חלוקת תפקידים שוויונית בצבא הן חיוביות יותר.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: סוג המסרים שהועברו בבית

משתנה תלוי: העמדה כלפי חלוקת תפקידים שוויונית בצבא

רציונל תיאורטי: כשבבית מועברים מסרים שוויוניים, כלומר החברות לתפקידי מין תומך בשוויון, אז הילדים יפנימו מסרים אלו והדבר יבוא לידי ביטוי בעמדותיהם כלפי נושאים שונים. במקרה הזה, כלפי חלוקת התפקידים הרצויה בצבא.

סיכום הממצאים: ההשערה אוששה על כל מרכיביה. קיים קשר בין שני המשתנים.

מסקנה: אם שוויון נתפס כערך חשוב יש לחנך לשוויון, כי לכך ישנה השפעה על עמדות הילדים בבגרותם.

שם משפחה: וקנין
שם פרטי: דנה
שם ביה"ס: בית ספר אזורי מקיף ע"ש י.ת. ברנר
שם המורה המנחה: נעמי תלמי

השפעת החשיפה לפרסומות מגדר על הגדרת תפקידי המין בקרב נערים ונערות בישראל

וקנין דנה

שאלת המחקר: האם חשיפה לפרסומות מגדר משפיעה על הגדרת תפקידי המין בקרב נערים ונערות בישראל? האם חשיפה מרובה משפיעה יותר? האם ימצא הבדל בין הנערים לנערות?

השערה: ככל שהנערים והנערות יחשפו ליותר סטריאוטיפים מיניים בפרסומות מגדר, כך יתבטאו אצלם יותר ביטויים דומים, שיחשפו את הגדרת תפקידי המין שלהם.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: הגדרת תפקידי המין בקרב נערים ונערות בישראל

משתנה בלתי תלוי: חשיפה לפרסומות מגדר

רציונל תיאורטי: מן הספרות המחקרית עולה כי אכן נמצא קשר בין החשיפה לפרסומות מגדר להגדרת תפקידי המין בקרב בני נוער. הגדרת תפקידי המין על ידי האדם מושפעת מגורמים סביבתיים, כמו הטלוויזיה שהפכה לחלק בלתי נפרד מחיינו ויש לה חלק מכריע בהפעלתן של סמכויות מגדר ולעיצוב הזהות של הצופה. בכל הערוצים, הטלוויזיה מציגה מאגר דמויות מגדר ומודלים לחיקוי שמגדירים מה מקובל בחברה ואילו נורמות יש לקיים. התקשורת הטלוויזיונית עושה זאת באמצעות הפרסומות שמוכרות לנו את מה שאנחנו רוצים לראות ולשמוע. המושפעים העיקריים הם בני הנוער שנמצאים בעיצומו של תהליך גיבוש ועיצוב הזהות. הם מחפשים מקור לשאוב זהות וידע ומוצאים אותו בטלוויזיה.

סיכום הממצאים: נמצא כי אצל נערים באופן כללי, ככל שעולה רמת החשיפה לפרסומות מגדר כך עולה התפיסה הסטריאוטיפית-מגדרית בנושאים שונים המרכיבים את תפקידי המין. מתאם חיובי זה הוא מגמתי בכל תתי הנושאים (הגדרת תכונות אישיות, הערכת יכולות אישיות ותפקידי מין במסגרת המשפחה), מה שמעיד על קשר ודאי והדוק בין המשתנים. לעומת זאת, אצל נערות, השערתי נדחתה. בכל רמות החשיפה לפרסומות מגדר, התפיסה הסטריאוטיפית-מגדרית נשארה קבועה פחות או יותר (ישנם שינויים קלים ביותר חסרי משמעות)¹.

מסקנה: המסקנה העיקרית העולה ממחקר זה היא, שהחשיפה לפרסומות מגדר אכן משפיעה על הגדרת תפקידי המין של בני הנוער ועל תהליך החיברות של ילדים. בנוסף, ניתן להסיק כי נערים מפנימים יותר את הערכים המוצגים על מקרע, אולי מפני שמעמד הגברים בפרסומות הוא מבוסס וגבוה מזה של הנשים. לעומתם, נערות, שמעמדן בפרסומות המגדר נמוך ומבזה, מתנגדות לתפיסה זו ומייחסות לעצמן תכונות 'גבריות' כמו ביטחון עצמי, ומעודדות שוויון בין המינים.

1. בפרק דיון ומסקנות ניסיתי להסביר תופעה מעניינת זו המתבטאת אצל הנערות, שכן אכן ישנו קשר בין המשתנים.

שם משפחה: זילברברג
שם פרטי: הגר
שם ביה"ס: גינסבורג האורן, יבנה
שם המורה המנחה: רינת אלמוג

הקשר שבין מגדר להתנהגות סיכונית

זילברברג הגר

שאלת המחקר: מי לוקח יותר סיכונים בנים או בנות?

השערה: נערים נוטים לקחת יותר סיכונים בתחומים של: קיום יחסי מין, שימוש בסמים ואלימות מאשר נערות.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: נטילת סיכון

משתנה בלתי תלוי: מגדר

רציונל תיאורטי: מחקרים מצאו כי קיימת התנהגות שונה של נשים וגברים הנובעת הן מהבדלים פיזיולוגיים ופסיכולוגיים והן מהשפעות חברתיות ומתהליכי החיברות שאנו עוברים החל משחר ילדותנו: המסרים שהחברה מעבירה לילדות, הופכים את הנשים לאחראיות יותר, וצייתניות יותר. כמו כן, נשים מעצם היותן חלשות יותר מבחינה פיזית, משתמשות פחות בתוקפנות פיזית. באופן כללי, התנהגות סיכונית אצל נשים באה לידי ביטוי אחרי טראומה כמו התעללות מינית, וברוב המקרים התנהגות מזיקה להן (התמכרות) ולא פוגעת באחרים.

סקירת המחקרים בנושא אלימות בנינוער מראה, כי קיים קונצנזוס בקרב חוקרים לכך שבנים אלימים יותר מבנות. הגישה החברתית תרבותית מניחה, כי הסיבה להבדלים בין המינים בהתנהגות התוקפנית, קשורה בהשפעת הסביבה, באמצעות החינוך ותהליך הסוציאליזציה של המינים. תהליך הסוציאליזציה לגבי הבנות מחמיר יותר, וחלה בו הקפדה יתרה לגבי ביטויי תוקפנות ישירה. לכן, בנות מבטאות יותר התנהגות של תוקפנות עקיפה, שכן, הפיקוח על תוקפנות מן הסוג הזה קיים פחות.

סיכום הממצאים: במסגרת מחקר השדה שערכתי, שאלונים בנושא עמדות כלפי התנהגויות סיכוניות נמצא כי השערתי לא אוששה. בשאלון שאלתי שאלות בנושאים: עמדות כלפי קיום יחסי מין לא מוגנים, כלפי שימוש בסמים וכלפי אלימות. בשאלות בנושא יחסי המין נוכחתי לדעת שבנים נוטלים יותר סיכונים. בשאלות הקשורות לשימוש בסמים ואלימות נמצא שהבנות נוטלות יותר סיכונים. אבל נמצא כי ההבדלים בין המינים בכל הנוגע להתנהגות סיכונית קטנים מאוד.

מסקנה: ניתן לראות לאור התוצאות, כי חל שינוי במידת נטילת הסיכונים של בנות לעומת בנים.

בנות היום הגדלות בעידן של שיוויון הצליחו לשנות את התנהגותן ליותר סיכונית.

אם אתייחס למילה סיכונים לא במובנה המובהק, אלא במובן של העזה או תעוזה, אפשר לראות את האישה שנוטלת סיכונים כדבר חיובי: אישה שמוכנה לשבור מוסכמות חברתיות שנכפו עליה. במקרה כזה, אישה שתיקח סיכון עשויה להיות בעלת ביטחון עצמי רב יותר. היא מוכנה לצאת נגד הסטריאוטיפ, שאישה צריכה לגדל את הילדים והגבר - לפרנס.

שם משפחה: חבושה
שם פרטי: ספיר
שם ביה"ס: אשל הנשיא
שם המורה המנחה: בתיה בהט

הקשר בין מגדר לבין עמדותיהם של מתבגרים ומתבגרות כלפי דת

חבושה ספיר

שאלת המחקר: האם ימצאו הבדלים בעמדותיהם של מתבגרים ומתבגרות בלהבים ביחס לצביון חיים דתי ביישוב?

השערה: בקרב מתבגרות תימצא קבלה גבוהה יותר של צביון חיים דתי ביישוב להבנים בהשוואה למתבגרים.

הגדרת המשתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: עמדות כלפי צביון חיים דתי ביישוב

רציונל המחקר: מחקרים שנערכו בחו"ל גילו הבדלים מגדריים בעמדות כלפי דת, כאשר בנות ביטאו עמדות חיוביות יותר מבנים. מאחר ומחקרים אלה נעשו בחו"ל, תוצאותיהם לא משקפות בהכרח את התוצאות שיתקבלו בארץ. מסיבה זו נערך מחקר זה.

שאלת המחקר נבדקה באמצעות שאלון עמדות שחולק לשלוש קטגוריות: רגשית, התנהגותית וקוגניטיבית. השאלון חולק לכ-20 מתבגרים ו-20 מתבגרות חילוניים מן היישוב להבנים. ציוני השאלונים נעו בין 102 ל-0, כאשר ככל שהציון גבוה יותר האדם מבטא עמדות דתיות יותר.

ממצאים: נמצא ש"ציון הדת" של בנות גבוה יותר מזה של הבנים, כלומר, בנות נמצאו כבעלות עמדות דתיות יותר בכל שלושת הקטגוריות שנבדקו. ההפרשים בין הבנים לבנות בשלושת הקטגוריות היו זהים, מה שמעיד על השפעתה של הבניה מגדרית ולא דעה או נטייה ספציפית. עם זאת הקטגוריה בעלת הציונים הממוצעים הגבוהים ביותר, הן בקרב הבנים והן בקרב הבנות, הייתה הקטגוריה הרגשית, ואילו הקטגוריה בעלת הציונים הממוצעים הנמוכים ביותר הייתה ההתנהגותית. ניתן ללמוד מכך שהנושא של צביון חיים דתי ביישוב המגורים שלהם מעורר אצל המתבגרים והמתבגרות תגובה אמוציונלית שהיא גבוהה מהנכונות שלהם לפעול בנושא ומדעתם בנושא ואילו הציון הנמוך בקטגוריה ההתנהגותית מעיד על דחיה אפשרית של חיזוק צביון חיים דתי ביישוב להבנים. כמו כן יש לציין כי הציונים הממוצעים של הבנים (43) ושל הבנות (54.2) היו נמוכים באופן יחסי. ניתן ללמוד מכך שמעבר לשונות המגדרית אוכלוסיית המחקר בעבודה זו היא בעלת נטייה חילונית.

מסקנה: על אף ההבדלים שנמצאו בעמדותיהם של בנים ובנות ניתן לומר שבהתייחס לשאלה של צביון חיים דתי ביישוב להבנים המשתנה של חילוניות מכריע יותר בתשובותיהם של הנבדקים מאשר משתנה המגדר. כמחקר המשך ניתן להציע לבדוק את אותה שאלה על פי המשתנה של רמת דתיות/חילוניות.

שם משפחה: חן
שם פרטי: ברק
שם ביה"ס: גינסבורג האורן, יבנה
שם המורה המנחה: אלמוג רינת

הקשר בין מגדר למעורבות פוליטית

חן ברק

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין מגדר לרמת וסוג המעורבות הפוליטית?

השערה: נשים יהיו מעורבות פוליטית פחות מגברים גם ברמה הארצית וגם ברמה המקומית.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: מעורבות פוליטית (מתחלק לשני סוגים: ארצית ומקומית)

משתנה בלתי תלוי: מגדר

רציונל תיאורטי: מעורבות פוליטית של נשים הייתה נמוכה במשך דורות, הדבר נבע מסטריאוטיפים, דת, השארת הנשים בספירה הפנימית וכו'. כיום למרות השוויון נשים עדיין דוגלות באותה דעה קדומה, שהושרשה ועדיין מופנמת בנשים דרך חינוך, תקשורת ועוד.

סיכום הממצאים: מן הממצאים עולה כי בנות נמצאו מעורבות פוליטית מעט יותר מגברים, ההפרש קטן ומשום כך הוא לא משמעותי, הן מעורבות גם בפוליטיקה חיצונית וגם בפוליטיקה פנימית במידה כמעט שווה לגברים.

מסקנה: כיום הנשים מנצלות את האפשרות להיות מעורבות פוליטית בדיוק כמו הגברים, גם בפוליטיקה ארצית וגם בפוליטיקה פנימית. מתחיל שינוי בזירה הפוליטית הארצית והמקומית. אנו רואים יותר ויותר נשים בפוליטיקה הארצית, ועליה במספרן בתפקידי מפתח ברשויות המקומיות. ניתן להסיק מכך, שנשים מבינות שייצוג של נשים בפוליטיקה הארצית והמקומית, הינו האמצעי שלהן לסלול דרך לקידום חוקים וערכים שנשים מאמינות בהם.

שם משפחה: טבריס
שם פרטי: אביחי
שם ביה"ס: אליאנס
שם המורה המנחה: ענת שורין

עמדות מתבגרים כלפי פעילות גופנית

טבריס אביחי

שאלת המחקר: האם קיימים הבדלים בין עמדותיהם של בני נוער כלפי פעילות גופנית כפונקציה של מין?

השערה: לבנים יהיו עמדות חיוביות יותר מאשר לבנות.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: עמדות כלפי פעילות גופנית

משתנה בלתי תלוי: מין

רציונל תיאורטי: על פי צ'ארלס קולי כל אחד מתנהג לפי מה שהוא חושב שאחרים חושבים שהוא. לפי תיאוריה זו מן הגברים בחברה מצופה להיות חזקים ולפתח פעילות גופנית ומן הבנות להיות יפות ופחות לעסוק בתחום.

סיכום הממצאים: ההשערה אוששה באופן מובהק, בהתייחס לכל מרכיבי העמדה (קוגניטיבי, רגשי והתנהגותי) כלפי פעילות גופנית. לבנים עמדה חיובית יותר כלפי ספורט לעומת הבנות.

מסקנה: פעילות גופנית הינה חלק אשר נתפס בצורה שונה אצל בנים ובנות. מתוך העבודה ניתן ללמוד כי הפעילות הגופנית אשר נתפסת בעיני הבנים כאמצעי להשגת המטרה, כלי להנאה וחלק אינטגרלי בחייהם איננה נתפסת כך בעיני מתבגרות. עמדות הבנים כלפי הפעילות הגופנית, אשר נתפסים כמין החזק בהקשר הישראלי חיוביות יותר בשל כך, משל הבנות אשר פחות מתחברות לעניין זה.

אכן נראה, כי בנות עוסקות פחות בפעילות גופנית, מייחסות לה פחות חשיבות ומרגישות פחות צורך והכרח בכך, מאשר ציינו הבנים.

שם משפחה: טירנגל
שם פרטי: בר
שם ביה"ס: קוגל, חולון
שם המורה המנחה: יהודית קלנר

דפוסי משחק של בנים ובנות בגן הילדים

טירנגל בר

שאלת המחקר: האם קיים שוני בין דפוסי המשחק של בנים ובנות בגן הילדים? האם הדפוסים סטריאוטיפיים ותלויי מגדר, כך שבנות יעדיפו לשחק בבובות ובנים במכוניות וכלי נשק?

השערה: קיים שוני בין דפוסי המשחק של בנים ובנות גם היום הדפוסים סטריאוטיפיים ותלויי מגדר, כך שבנות מעדיפות לשחק בבובות ובנים במכוניות וכלי נשק.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: דפוסי משחק

משתנה בלתי תלוי: מין

רציונל תיאורטי: למרות שמעמד האשה הפך שוויוני יותר ונשים רבות יוצאות לעבודה ומצליחות בתפקידים שונים, נראה לי שבגני הילדים המציאות עדיין לא השתנתה. ממה שאני מכירה בקרב אחי הקטנים יש עדיין שוני בין דפוסי המשחק של בנים ובנות והמשחקים עדיין תלויי מגדר. את זה רציתי לבדוק בעבודה באמצעות סדרת תצפיות שאערוך בגן הילדים.

סיכום הממצאים: מצאתי שקיים שוני בין דפוסי המשחק של בנים ובנות בגן. בנות מעדיפות לשחק בבובות, בפינת המטבח ואילו הבנים במכוניות כלי נשק ובכלל מעדיפים לשחק בחוץ.

מסקנה: דפוסי המשחק של ילדים בגן עדיין תלויים מגדר ומאוד סטריאוטיפיות. לגננת יש תפקיד חשוב בהכוונת הבנים והבנות למשחקים.

שם משפחה: יונגרמן
שם פרטי: רותם
שם ביה"ס: עירוני א', מודיעין
שם המורה המנחה: נגה גראס

הקשר בין מין הנחקר לבין עמדותיו כלפי מיניות בפרסומות

יונגרמן רותם

שאלת המחקר: האם יש קשר בין מין הנחקר לבין עמדותיו כלפי מיניות בפרסומות כלומר, הצגה מגדרית – סטריאוטיפית בפרסומות?

השערה: עמדותיהם של גברים יהיו יותר חיוביות כלפי מיניות, סטריאוטיפיות ומגדריות בפרסומות מאשר עמדותיהן של הנשים כלפי מיניות, סטריאוטיפיות ומגדריות בפרסומות.

המשתנים –

המשתנה הבלתי תלוי: מין הנחקר (גברים ונשים)

המשתנה התלוי: עמדות כלפי מיניות/הצגה סטריאוטיפית מגדרית בפרסומות.

רציונל: ההשערה נובעת מעבודתה של גודיץ' – אברם, (2000), הטוענת כי רוב המחקרים שנעשו בנושא דימויי נשים בפרסומות הטלוויזיונית בשלושים השנים האחרונות העלו ממצאים המראים כי נשים מוצגות באופן מסורתי וסטריאוטיפי כתלותיות, צעירות, פסיביות, מייחסות חשיבות רבה למראה חיצוני, לא החלטיות, לא סמכותיות וכרגשניות. הן מוצגות באמצעות הפרסומות הטלוויזיונית כעקרות בית וכסמלי מין, ולרוב מפרסמות מוצרים "ביתיים" זולים. בעקבות ממצאים אלו ומחקרים נוספים שנעשו בנוגע לנושא בישראל, הסיקה החוקרת כי קיימת הצגה סטריאוטיפית של נשים בפרסומות בטלוויזיה, כאשר גברים מוצגים כדומיננטיים יותר מנשים.

שאלת המחקר תיחקר באמצעות שאלון עמדות. שאלון זה יבדוק את עמדת הנחקרים בנוגע לעמדותיהם כלפי הצגה מינית, מגדרית-סטריאוטיפית בפרסומות, כאשר אסטרטגיית המחקר היא מחקר כמותי.

ממצאי המחקר מעידים כי אכן לנשים עמדות שליליות יותר כלפי מיניות בפרסומות, כאשר בניתוח מרכיבי העמדה הפער הגדול ביותר נמצא במרכיבים הקוגניטיביים וההתנהגותיים ואילו במרכיב הרגשי נמצא הפער הנמוך ביותר.

המסקנה היא כי לגברים עמדות חיוביות יותר כלפי תופעת המיניות, סטריאוטיפיות מיגדרית בפרסומות מאשר לנשים כי יש להם עניין לשמר את מעמדם הגבוה בחברה.

שם משפחה: יצחק
שם פרטי: עדן
שם ביה"ס: גימנסיה גן נחום
שם המורה המנחה: אפרת אשר

הקשר בין פמיניזם לאסרטיביות

יצחק עדן

שאלת המחקר: האם ככל שאישה הינה בעלת אידיאולוגיית מין פמיניסטית יותר, כך תפגין התנהגות אסרטיבית יותר?

השערה: נשים בעלות אידיאולוגיית מין פמיניסטית יפגינו התנהגות אסרטיבית יותר מאשר נשים אנטי-פמיניסטיות.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: אסרטיביות

משתנה תלוי: פמיניזם

רציונל תיאורטי: הרציונל בעבודתי טמון במאפייני הפמיניזם. האישה הפמיניסטית המצויה דוגלת בשוויון מלא בין הגבר והאישה בכול תחום חיים, בשוויון הזדמנויות לשני המינים ושאיפות עצמיות להגיע רחוק בחייה שלה בעזרת מתן זכויות אלה. ישנה הפמיניסטית שאף תביע נכונות ללחום בעד אמונותיה דרך הפגנות, צעדות, חתימת עצומות ועוד. ברם יש לציין כי גם האישה הפמיניסטית אשר אינה נלחמת פיזית למען זכויותיה ועדיין מנסה לחיות בעולם בו השוויון נעדר, נאלצת להיאבק בחיי היומיום בגברים בעלי דעות קדומות, בחוקים מוסכמים וממלכתיים, בחברה פטריארכלית מושרשת ועוד. הנשים זקוקות לחוסן עז כדי להתמודד עם כול אלו בבסיס יומי, לכלי, אשר יסייע להן להתמודד עם כול אלו, אך ברמה המתאימה כלומר, להכיר ברגשותיהן ובצרכיהן לחיות כבנות אדם קודם וכנשים לאחר מכן ובזמנית להימנע מפגיעה באחר. הכלי המתאים לפעולה זו הינו הכלי האסרטיבי אשר מעניק לנשים את החירות לנהוג לפי אמונותיהן, שאיפותיהן ורצונותיהן ללא פגיעה בזולת. בשל כך, פן אם הן מודעות לכך ופן אם לא, נשים פמיניסטיות ישתמשו בהתנהגות מעין זו כדי להשיג את מבוקשן ואף לא יחשו חרדה רבה בעקבות זאת בשל ההבנה, כי זוהי זכותן המלאה לדור בסביבה המתירה להן להגיע למימוש עצמי לפי השקפת עולמן שלהן, כל עוד אין הן פוגעות באחר.

סיכום הממצאים: השערתי אוששה. ככל שאידיאולוגיית המין הנשית הינה פמיניסטית יותר, כך היא גם אסרטיבית יותר. בחנתי זאת לפי כלי מחקר של שאלון, אשר בחן האם האישה הינה פמיניסטית או לחלופין אנטי-פמיניסטית בטבלה ראשונית, ובטבלה שניונית את מידת האסרטיביות שלה בחיי העבודה ובית הספר, החברה והחברים והמשפחה (לכול נושא חוברו חמישה הגיגים). אירע הבדל כולל של כ-17% בין רמת האסרטיביות של נשים פמיניסטיות לשל אנטי-פמיניסטיות, ובעבודתי דאגתי להרחיב ולהסביר מדוע, לטענתי, אחוז זה קטן יחסית.

מסקנה: אישה בעלת אידיאולוגיית מין פמיניסטית תפגין רמה גבוהה יותר של התנהגות אסרטיבית לעומת האישה האנטי-פמיניסטית.

שם משפחה: יצחקי
שם פרטי: הילה
שם ביה"ס: אורה מודיעים
שם המורה המנחה: סימונה גרושקה

הקשר בין מין הנחקר לחרדת בחינות

יצחקי הילה

שאלת המחקר: האם רמת חרדת הבחינות בקרב בנות גדולה יותר מאשר בקרב בנים?

השערה: רמת חרדת הבחינות בקרב בנות, גדולה יותר מאשר רמת חרדת הבחינות בקרב בנים.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: מין הנחקר

משתנה בלתי תלוי: חרדת בחינות

רציונל תיאורטי: שוק העבודה נתפס עדיין בעיני רבים, כשוק גברי. יחד עם זאת הוא נפתח בעשורים האחרונים גם בפני הנשים. נשים הרוצות לפתח קריירה ולהשתלב בשוק העבודה מרגישות שהן נמצאות בתחרות מתמדת מול הגברים. ובכדי לנצח תחרות זו עליהן להוכיח את עצמן ולהיות יותר טובות. מדרך זה אחר ההצלחה מתחיל כבר מבית הספר. מדרך אשר מלווה בחרדות גבוהות מאחר והן לא יכולות להרשות לעצמן להפסיד.

סיכום הממצאים: ההשערה הופרכה. נמצא כי 32% מהבנות מדווחות על חרדת מבחנים גבוהה לעומת 45% מהבנים. כאשר למעשה שתי הקבוצות מדווחות על חרדות נמוכות: 68% בקרב הבנות מול 55% בקרב הבנים.

מסקנה: בתפיסה הפוסט-מודרנית נוצר תהליך שהביא לשיוויון הזדמנויות בין המינים. בתפיסה מסורתית כוחו של הגבר היה חזק יותר מזו של האישה. מה שהביא לכך שהנשים היו אלה שצריכות להוכיח את עצמן בכדי לשפר את מעמדן.

כיום, עקב יציאת הנשים ללימודים גבוהים והיותן כוח משמעותי בשוק העבודה, מעמדן עלה. בתחרות המתמדת בין המינים, כוחן של הנשים הפך למשמעותי יותר עם השנים. כך נוצר מצב, שהגברים החלו להרגיש מעט מאוימים ובעקבות כך רמת חרדתם להצלחה עלתה והנשים לעומתם, מרגישות בטוחות יותר.

שם משפחה: ירון
שם פרטי: מיתר
שם ביה"ס: תיכון בן גוריון
שם המורה המנחה: ורדה ברקן

הקשר בין התפתחות מגדרית בשתי תקופות (שנות השישים וימינו) למגדר בפרסומות

ירון מיתר

שאלת המחקר: האם ימצא קשר בין התפתחות מגדרית בתקופות זמן לבין הדרך בה מוצג המגדר בפרסום הכתוב בעיתונות בתקופות שונות (שנות השישים ותחילת המאה וימינו)?

השערה: ימצא קשר חלקי בין התפתחות מגדרית בתקופות זמן לבין המגדר כפי שהוא מוצג בפרסום הכתוב בעיתונות. בתקופת זמן מאוחרת יותר בה מעמדה החברתי של האישה נעשה יותר שוויוני למעמד הגבר, ההבדלים המגדריים המוצגים בפרסומות יהיו מטושטשים יותר. אך הם לא ישקפו את מלוא רמת השוויוניות הקיימת במציאות, והבדלים סטריאוטיפיים עדיין יהיו בנמצא.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מגדר בתקופות שונות

משתנה תלוי: מגדר המוצג בפרסום בעיתונים

רציונל תיאורטי: בשנות השישים רובינשטיין (1977) מדבר על משפחה פטריארכאלית. מבנה זה נתמך על ידי הנורמות החברתיות ולעיתים גם על ידי המוסדות הרשמיים. לפי חלוקת תפקידים במשפחה זו חייב הגבר לדאוג לפרנסה והאישה חייבת לעסוק בעבודות משק הבית. מהפכת המינים שהחלה בארה"ב בשנות השישים הכניסה את הנשים למעגל העבודה ולעמדות של כוח. למרות העלייה החדה של נוכחות נשית בשוק העבודה כיום, רוב המחקרים שבחנו את חלוקת עבודות הבית בין בני הזוג מצאו, שגם היום נשים משקיעות שעות עבודה רבות בהשוואה לשעות שמשקיעים הגברים. ניתן אמנם למצוא דפוסי משפחה שוויוניים יותר אך עדיין ההתייחסות אליו תהיה כמסייע לאשתו. בפרסומות: פרסומאים משתמשים בסטריאוטיפים תוך הכרה של הסכמה ברוב החברה סביב תכונות של מגדר. אם המעמד החברתי של הגבר או האישה משתנה, הפרסומאי יתאים את הפרסומות לדפוסים החדשים.

סיכום הממצאים: על פי הממצאים בפרסומות בשתי התקופות ניתן לראות שינוי של תפיסת המגדר כפי שבא לידי ביטוי בפרסומות, בפרסומות שנות השישים הוצגה האישה כעקרת בית שכל עיסוקיה סובבים ניקיון וטיפול עצמי. בפרסומות של ימינו יש לאישה מעמד גבוה יותר, אך עדיין נחותה מהגבר. בפרסומות משותפות של גברים ונשים מופיע הגבר כחזק והאישה פאסיבית ונשלטת. הנשים המופיעות בפרסומות של ימינו אינן מאפיינות את רוב אוכלוסיית הנשים. הפרסומאים מנצחים את סטריאוטיפי העבר בפרסומות של שנות האלפיים. אישה פאסיבית אינה מאפיינת כלל את החברה.

מסקנה: השערת המחקר אוששה. נמצא קשר בין התפתחות מגדרית בתקופות זמן לבין המגדר כפי שהוא מוצג בפרסום הכתוב בעיתונות. במאה העשרים ואחת מעמדה של האישה גבוה לאין שיעור ממעמדה בשנות השישים, ואכן ההבדלים המגדריים המוצגים בפרסומות הם מטושטשים יותר מאשר אלו של שנות השישים. יחד עם זאת, הם עדיין לא משקפים את מלוא רמת השוויוניות הקיימת במציאות, וההבדלים הסטריאוטיפיים הישנים עדיין בנמצא.

שם משפחה: כהן
שם פרטי: טליה
שם ביה"ס: אורט בנימינה
שם המורה המנחה: ענבל מעודד

הקשר בין מין ומגדר לבין עמדות כלפי סגנונות אהבה בגיל ההתבגרות

כהן טליה

שאלת המחקר: מהו הקשר בין מין ומגדר לבין עמדות כלפי סגנונות אהבה בגיל ההתבגרות?
השערה: בנים יביעו עמדות חיוביות יותר מבנות לגבי סגנון אהבה לא מחייב בגיל ההתבגרות בנות יביעו עמדות חיוביות יותר לגבי סגנון אהבה מחייב בגיל ההתבגרות.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מגדר - בנים/בנות

משתנה תלוי: עמדות כלפי סגנונות אהבה מחייב/לא מחייב לפי המודל של LEE

רציונל תיאורטי: בחרתי בתיאוריה של לי המתייחסת ל-3 מרכיבים שיוצרים 9 סגנונות אהבה שונים. לדעתי יהיה הבדל בין בנים לבנות ביכולת שלהם למלא/להגשים את שלושת רכיבי סגנון האהבה.

סיכום הממצאים: בנות גילו עמדות חיוביות יותר כלפי סגנון אהבה מחייב בגיל ההתבגרות מאשר בנים בשלושת רכיבי העמדה ובעמדה הכללית.

מסקנה: בנות באופן גורס הביעו עמדות חיוביות יותר כלפי סגנון אהבה מחייב מבנים.

שם משפחה: כוחלני
שם פרטי: ליהיא
שם ביה"ס: אורה מודיעים
שם המורה המנחה: סימונה גרושקה

הקשר בין מין הנחקר לעמדות כלפי חלוקת תפקידים שוויונית בבית

כוחלני ליהיא

שאלת המחקר: האם עמדת הבנות תהיה חיובית יותר כלפי חלוקת תפקידים שוויונית בבית מעמדות הבנים?

השערה: עמדת הבנות תהיה חיובית יותר כלפי חלוקת תפקידים שוויונית בבית מעמדת הבנים.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: עמדות כלפי חלוקת תפקידים שוויונית בבית

משתנה בלתי תלוי: מין הנחקר

רציונל תיאורטי: בעקבות עידן המודרניזציה והפיכתה של החברה לחברה פוסט מודרנית התפתחו רעיונות ליברלים, חילוניים, שפתחו פתח לנשים לצאת ללמוד ולעבוד. על כן נשים שעובדות ומרוויחות שכר בשוק העבודה כמו הגבר מצפות לחלוקת תפקידים שוויונית בבית.

סיכום הממצאים: השערת המחקר אוששה. 82% מקרב הבנות מחזיקות בעמדה חיובית כלפי חלוקת תפקידים שוויונית ו-68% מהבנים מחזיקים בעמדה חיובית כלפי חלוקת תפקידים שוויונית בבית. אולם ניתן לראות מין הממצאים שגם לבנים יש עמדות חיוביות.

מסקנה: מהשינויים בנורמות חברתיות ובהשפעת אמצעי התקשורת הבנים פתוחים היום לשוויון בין המינים ופתוחים לנשיות בהם יותר מבעבר. בנוסף, החוק החדש שמאפשר לגבר להיות בחופשת לידה העניק לגברים את הרצון לחוות את ההורות הראשונית כפי שהנשים חוות אותו. יחד עם זאת, הבנות למרות הצהרותיהן על רצון בשוויון לא מוכנות לוותר על הבית והילדים והרגש האימהי גובר על המציאות.

שם משפחה: לגזיאל
שם פרטי: שיר-לב
שם ביה"ס: רוטברג, רמת השרון
שם המורה המנחה: טלי גליקסברג

הקשר בין מין המתבגר למאפייני הפחד

לגזיאל שיר-לב

שאלת המחקר: מהו הקשר בין המין למאפייני הפחד בקרב מתבגרים?

השערות המחקר:

1. בנים ידווחו על רמת פחד נמוכה לעומת רמת פחד שעליה ידווחו בנות.
2. בנים יצהירו בעיקר על פחדים מאיומים קיומיים בעוד שבנות יצהירו גם על פחדים מאיומים שאינם בהכרח קיומיים.
3. בנים יודו פחות מבנות בהצהרה על פחדיהם (במושג הצהרה הכוונה היא לשיתוף של אנשים אחרים בתחושת הפחד ותפיסתו כתחושה לגיטימית).

הגדרת משתנים -

משתנה הבלתי תלוי: מין (זכר/נקבה)

משתנה התלוי: מאפייני הפחד

רציונל תיאורטי: גיבוש הזהות המגדרית מושפע מאינטראקציות סביבתיות וכן מגורמים מולדים. בחברה קיימת מערכת אמונות מגדריות - שלפיהן מוגדרים המושגים "נשיות" ו"גבריות". בתוך מערכת זו נכללים סטריאוטיפים מגדריים. בסיכום סקירת מחקרים על התמודדות מתבגרים טוענת פרידנברג כי בעוד שבנות משתמשות ונעזרות בתמיכה חברתית כמרכיב מרכזי בתהליך ההתמודדות שלהן בנים אינם נוטים לפנות ולהיעזר בתמיכה חברתית בהתמודדות עם מצבי דחק. תיאורית התפקיד החברתי הטוענת כי קיימת ציפייה חברתית שאישה תהיה יותר פסיבית וחלשה, וכי יש יותר הרשאה לחשיפה של חולשת נשים, מסבירה את כמות הדיווחים הגבוהה יותר בקרב נשים שמוכנות ביתר קלות לחשוף את עצמן ולהודות במצוקה. בשל דיווחים על רמת חרדה גבוהה יותר ניתן לשער כי בנות נוטות לפרש אירועים תוקפניים כמאיימים יותר כפי שטוענת ברודי ואחרים. עם זאת, חלק מההבדל בתחושת הפחד עשוי לנבוע מהבדלים בהיתר שמעניקה החברה לבנות לחשוף רגשות של חולשה.

סיכום הממצאים: שתי השערות המחקר הראשונות אוששו. הבנים דיווחו על רמת פחד נמוכה בהשוואה לרמת הפחד שעליה דיווחו הבנות, וכן נמצא כי בנים מדווחים על פחד קיומי (מחלה קשה, מלחמה) לעומת הבנות שמדווחות על פחד לא קיומי (חרקים, בדיקת דם, שינה במקום רחוק מהבית). מנגד, ההשערה השלישית הופרכה. נמצא כי רמת ההצהרה על הפחד זהה בשני המינים. גם הבנות וגם הבנים אינם חוששים להצהיר על פחדים. קיים קשר חלקי בין מין ומגדר לבין מאפייני הפחד בגיל ההתבגרות. נראה כי תהליך החיברות המגדרי משפיע על ההתייחסות של בנים ובנות בגיל ההתבגרות לפחדים, וכי החברה מאפשרת לבנות לבטא פחדים באופן חופשי יותר מאשר לבנים. עם זאת, ניכר כי ההכרה בקיומם של פחדים קיימת בקרב שני המינים.

שם משפחה: לוינשטיין
שם פרטי: מאיה
שם ביה"ס: גינסבורג האורן, יבנה
שם המורה המנחה: אלמוג רינת

הקשר בין אגדות ילדים לבין שאיפות של בנים ובנות

לוינשטיין מאיה

שאלת המחקר: האם יש קשר בין אגדות ילדים לבין שאיפות של בנים ובנות?

השערה: אגדות ילדים משפיעות על השאיפות לעתיד של בנים ובנות. בנות ישאפו לעתיד על פי מודל מסורתי (ספרה פנימית) ובנים ישאפו לעתיד.

הגדרת משתנים –

משתנה בלתי תלוי: מגדר – בנים/בנות

משתנה תלוי: שאיפות

רציונל תיאורטי: ספרי הקריאה לילדים רוויים סטריאוטיפים מיניים חד משמעיים, המתארים את האישה כנחותה מהגבר בכישוריה ובתפקידה. תכונות האופי, המתארות את הנשים הן: גנדרנית, דאגנית, כנועה, פחדנית, צייתנית, רגשנית, רוצה למצוא חן; ואילו הגברים מאופיינים בתכונות של שליט, אמיץ, גיבור.

סיכום הממצאים: לפי הראיונות, המחקרים ועובדות הנמצאות בעבודה, ניתן להבין כי הבנים והבנות תופסים שונה את אגדות הילדים ומושפעים מהן בצורה שונה. לדוגמה, בעוד שהבנות תופסות חשיבות רבה ליופי, הבנים כלל לא. בנוסף הבנות תופסות עצמן כפסיביות וככאלה שזקוקות לעזרתם של הגברים כשלעומתן, הבנים תופסים אותן כחרוצות ועובדות.

מצד שני אגדות הילדים יכולות להשפיע על הילדים שצורה דומה. למשל, שני המינים חושבים כי הנשים הן האחריות על עבודות הבית והמשפחה, ותופסים את האישה כעדינה ואת הגבר כחזק, אמיץ וכאחד שצריך להגן על האישה.

מסקנה: המסקנה העיקרית היא, שאגדות הילדים משפיעות על דרך חשיבתם של הילדים, אם זה באותה הצורה ואם בצורה שונה.

לפי המחקר ניתן להבין כי אגדות הילדים גורמות להגדלת האי שוויון בין נשים וגברים, אי שוויון שלרוב פוגע באישה.

שם משפחה: לוינשטיין
שם פרטי: דנה
שם ביה"ס: גינסבורג האורן, יבנה
שם המורה המנחה: אלמוג רינת

הקשר בין עמדות כלפי קידום נשים במקצועות גבריים לבין מגדר

לוינשטיין דנה

שאלת המחקר: האם קיים הקשר בין עמדות כלפי קידום נשים במקצועות גבריים לבין מגדר?

השערה: נשים יחזיקו עמדות חיוביות יותר כלפי קידום נשים בתפקידים גבריים מאשר גברים.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מגדר

משתנה תלוי: עמדות כלפי קידום נשים במקצועות גבריים

רציונל תיאורטי: טוען שבחברות מודרניות ומערביות הדוגלות בשוויוניות מגדרית, עדיין קיימים פערים הן גלויים והן סמויים בתפיסות ובעמדות ובעיקר אצל גברים.

סיכום הממצאים: המחקר בוצע בקרב עובדים וגמלאים של מערכות ביטחון. ארגונים אלו בהגדרה נתפסים כארגונים גבריים ומשימתיים העובדים בתנאי לחץ ואיומים. במחקר כאמור התגלה שוני במומצי העמדות בין הנשים הנבדקות לבין הגברים, דבר שמאושש את ההשערה. יחד עם זאת יודגש כי השוני, בעמדות החיוביות יותר של הנשים מאשר של הגברים, הנו קטן יחסית. הנושא השלישי שניבדק הצורך ביציאתן של נשים לצאת לעבודה, נמצא שוויון במומצי העמדות בין הנשים לגברים.

מסקנה: תוצאות המחקר מלמדות על תהליך מתמיד של צמצום הפער המגדרי הבא לידי ביטוי בפתירת דלתות נוספות לתפקידים עבור נשים בכלל ולתפקידי ניהול עבור נשים בפרט.

סביר שהפערים שנמצאו במחקר בין עמדות הנשים והגברים, יסודם וסיבתם בתופעות של חששות ורתיעה במידה כזו או אחרת של הגברים "מכיבוש" אפשרי של תחומים "גבריים" ע"י הנשים.

קיים אף הרקע התרבותי המאוד עמוק בחברות שונות הטוען לפערים "רצויים" ו"נדרשים" בין גברים לנשים. גם בחברה הישראלית עדין ניתן למצוא פערים מגדריים שיסודם וסיבתם בתרבויות שונות.

בחינת התוצאות של המחקר, המלמדים אומנם על פערים קטנים בתפיסות ובעמדות בין נשים לגברים, תואמים את ממצאי תהליכי השינוי בעמדות ובפועל, שילובן של נשים, בארגונים הביטחוניים כמו צה"ל והמשטרה.

המשמעויות המעשיות הנובעות מהמחקר תורמות לחיזוק הקו הקיים של עשייה רבה ומאומצת לשילובן של נשים ביותר ויותר תפקידים המוגדרים כתפקידים "גבריים". שינוי בעמדות של אנשים ושל חברות, איננו תהליך קל ומהיר. מדובר בתהליך שיש להתמיד בו, להתעקש עליו ולא לוותר.

שם משפחה: לנצמן
שם פרטי: שירה
שם ביה"ס: קוגל, חולון
שם המורה המנחה: יהודית קלנר

הקשר בין מין לבין עמדות פוליטיות

לנצמן שירה

שאלת המחקר: האם בנים הם בעלי עמדות פוליטיות ימניות יותר מבנות?

השערה: לבנים יש עמדות פוליטיות ימניות יותר מלבנות.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: עמדה פוליטית

משתנה בלתי תלוי: מין

רציונל תיאורטי: רציתי לחקור את ההבדלים בעמדות הפוליטיות של בנים ובנות בגיל ההתבגרות, מכיון שידוע לי שבני נוער רבים בגילי אינם מתעניינים בפוליטיקה ואין להם מודעות פוליטית. כמו כן, קראתי מחקר שבו המסקנה הייתה שלהורים השפעה רבה יותר מלחברים על עיצוב העמדה הפוליטית ולכן עניין אותי לחקור האם קיים שוני בין העמדות של בנים ובנות, האם הבנים ימניים יותר בהשקפותיהם מהבנות.

סיכום הממצאים: מצאתי כי לבנים יש עמדות פוליטיות ימניות יותר מלבנות. נמצא כי הבנות מגלות יותר נכונות לחתימה על הסכמי שלום, ובעלות נכונות רבה יותר להידברות - אם כי ההבדלים אינם משמעותיים בין הממצאים של הבנים והבנות.

מסקנה: השערתי אוששה, אכן לבנים יש בעלי עמדות פוליטיות ימניות יותר מבנות, אך ההבדלים קטנים. ייתכן והדבר נובע משוני בתפיסה המגדרית של הבנים והבנות ומתהליכי חיברות שונים שעברו.

שם משפחה: מדרי
שם פרטי: נוי
שם ביה"ס: הרצוג, כפר סבא
שם המורה המנחה: נילי וינר

הקשר בין המין לעמדות כלפי פמיניזם

מדרי נוי

שאלת המחקר: האם יש קשר בין המין לעמדות כלפי פמיניזם?

השערה: קיים קשר בין מין לבין עמדות כלפי פמיניזם; בנות יגלו עמדות חיוביות יותר מבנים כלפי נושא הפמיניזם.

הגדרת משתנים -

המשתנה התלוי: עמדות לגבי פמיניזם

המשתנה הבלתי תלוי: מין - בנות מול בנים

רציונל תיאורטי: מגדר הוא המשמעות שהחברה מייחסת להשתייכות המין הנשי או הגברי. נראה כי השפעת המגדר על תפיסות המתבגר בכלל, ועמדותיו כלפי פמיניזם בפרט, יסבירו את פער העמדות המשווער. הגברים יגלו עמדות שליליות כלפי פמיניזם וירצו אך לבטל תופעה זו. הגברים מרגישים מאוימים, הם חושבים שהפמיניזם עלול לקחת מהם את הכוח והשליטה ולשנות את נורמות החיים שלהם ומעמדם בחברה. הנשים יגלו עמדות חיוביות כלפי פמיניזם מפני שהן רוצות להיות שוות לגברים, וסופסוף לקבל את הזכויות שלא קיבלו קודם.

סיכום הממצאים: השערת המחקר אוששה במלואה. ממוצע העמדות לגבי פמיניזם בקרב הבנות, גבוה מממוצע העמדות בקרב הבנים בשלושת מרכיבי העמדה שנבדקו.

מסקנה: פער העמדות שנמצא במחקר מעיד על-כך שגברים עדיין אינם מקדמים בברכה את הרעיון הפמיניסטי, בדומה למתואר בחלק התיאורטי של עבודה זו.

שם משפחה: מור-חיים
שם פרטי: שחר
שם ביה"ס: אורט - דקל וילנאי, מעלה אדומים
שם המורה המנחה: נחמה נובוסלסקי

עמדות של אבות ואמהות כלפי השרשת תפקידים מגדריים לילדיהם

מור-חיים שחר

שאלת המחקר: האם יש הבדל, בין אבות לאמהות, בקשר להשרשת תפקידים מגדריים לילדים?

השערה: אבות יתמכו בהשרשת תפקידים מגדריים בעוד האמהות יתנגדו לכך.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: תפקידי מגדר

רציונל תיאורטי: השערת המחקר שלי מתבססת על הנורמות החברתיות הקיימות בימינו בעולם כולו ובישראל בפרט, לפיהן עולמה של האישה בספירה הביתית ותפקידו של הגבר לפרנס את משפחתו, זאת על אף התמורות של המהפכה התעשייתית והמהפכה הפמיניסטית שייחלו לשנות את התפישה הקיימת.

סיכום הממצאים: מן השאלון, נמצא כי נשים מתנגדות להשרשה של תפקידים מגדריים לילדיהן בעוד האבות תומכים בכך, עם זאת המשתנה הרגשי הציג תוצאות הפוכות מכך - כלומר הן הראו סלידה רגשית מהתנהגויות א־מגדריות, והדבר מעלה את השאלה - מדוע הן עדיין משרישות תפקידים מגדריים לילדיהן?

מסקנה: על בסיס הממצאים, ניתן להסיק כי נשים רוצות ליצור עולם שוויוני וא־מגדרי. עם זאת, אוכלוסיית הגברים נוטה לרצות לשמר את מערך הכוחות כך שיהיה לטובתן, ובכדי לעשות זאת הם מנסים להשריש לילדיהם עמדות מגדריות והתנהגות מגדרית.

שם משפחה: מורדוך
שם פרטי: רותם
שם ביה"ס: תיכון רוטברג, רמת השרון
שם המורה המנחה: טלי גליקסברג

השפעת קריירת האם על שאיפות מקצועיות של בנות בגיל ההתבגרות

מורדוך רותם

שאלת המחקר: הקשר בין קריירת האם לבין שאיפות מקצועיות של בנות בגיל ההתבגרות?

השערה: לקריירת האם ולאופן שבו האם תופסת את תעסוקתה יש השפעה ייחודית על ביתה ובייחוד על הבחירה מקצועית שלה, ועל כן בנות לאימהות עובדות ובעלות קריירה, יפתחו שאיפות מקצועיות גבוהות יותר לעומת בנות לאימהות שאינן עובדות או בעלות קריירה.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: שאיפות מקצועיות בקרב מתבגרות

משתנה בלתי תלוי: קריירת האם

רציונל תיאורטי: נטיות ושאיפות מקצועיות אצל מתבגרים בכלל, ואצל מתבגרות בפרט מושפעים ממכלול גורמים חיצוניים. משפחה, כסוכנת חיברות ראשונית, היא אחד הגורמים המשמעותיים בחיי האדם. האם, בתרבויות מערביות רבות, היא הדמות הראשונית המטפלת ומקור ראשוני להזדהות עבור ילדיה.

עבור הבת, שמזדהה עם מין האם, הקשר עם האם הוא קרוב יותר ומתמשך, האם משמשת כמקור מידע והדרכה עבור הבת, והבת לומדת כי עליה לרצות להיות בדיוק כמו אימה.

האם מהווה מודל מקצועי חשוב עבור ביתה, ומקור השראה עיקרי להחלטות מקצועיות עתידיות של ביתה, במיוחד אמהות עובדות המצליחות ל לשלב גם קריירה וגם משפחה, מהוות מודל נשי אטרקטיבי לחיקוי עבור בנותיהן, ומודל - התפקיד היעיל ביותר לעידוד בחירת קריירה.

ממסקנות אלה עולה ההשערה כי לקריירת האם ולאופן שבו האם תופסת את תעסוקתה יש השפעה ייחודית על ביתה ובייחוד על הבחירה מקצועית שלה, ועל כן בנות לאימהות עובדות ובעלות קריירה, יפתחו שאיפות מקצועיות גבוהות יותר לעומת בנות לאימהות שאינן עובדות או בעלות קריירה.

סיכום הממצאים: מתוך הממצאים עלה כי אין הבדל משמעותי בין השאיפות המקצועיות של בנות לאימהות קרייריסטיות, לבין בנות לאימהות לא קרייריסטיות, ועל כן השערת המחקר של לא אוששה במלואה. אמנם נמצאו הבדלים אבל הם לא מובהקים, ועל כן לא ניתן לומר כי קיים קשר בין קריירת האם לבין שאיפות מקצועיות בקרב בנות בגיל ההתבגרות.

מסקנה: לא קיים הבדל מובהק בין שאיפות מקצועיות של בנות לאימהות קרייריסטיות ובנות לאימהות לא קרייריסטיות.

שם משפחה: מנדל
שם פרטי: תום
שם ביה"ס: כצנלסון, כפר סבא
שם המורה המנחה: דבי זהבי

הבדלים בין גברים לנשים בנושאים הגורמים לקנאה

מנדל תום

שאלת המחקר: האם קיימים הבדלים בין גברים לנשים בנושאים שגורמים לקנאה?

השערה: ימצאו הבדלים בין גברים לנשים בנושאים הגורמים לקנאה. יימצא שבתחום הרכוש נשים יקנאו יותר בנושאים כמו הבית ואבזור, וגברים יקנאו יותר בנושאים של שכר ומכוניות. בנושא של תכונות אופי נשים יקנאו יותר בסדר, ניקיון ואחריות והגברים יקנאו יותר בחכמה, כושר מנהיגות והומור. בתחום המראה החיצוני נשים יקנאו יותר מגברים. בתחום הרומנטי גברים יקנאו לבנות זוגם יותר ממאשר נשים לבני זוגן.

הגדרת משתנים -

המשתנה התלוי: קנאה

המשתנה הבלתי תלוי: מין - זכר/נקבה

רציונל תיאורטי: הקנאה הוא רגש אשר קיים אצל כל האנשים והוא מחולק לשני סוגים: "קנאה ל" - אשר מתבטאת בצורה רומנטית, כמו קנאה לבן זוג על שבגד עם אשה אחרת או קנאה לאשה שעזבה לטובת גבר אחר. הסוג השני של הקנאה הוא "קנאה ב" - אשר מתבטאת בתחושת נחיתות בלתי מוצדקת של האדם. ישנם גם גורמים שונים להיווצרות קנאה אצל אנשים שונים. נוסף על כך, קנאה אינו רגש אשר בא לידי ביטוי אך ורק אצל אנשים בעלי תחושות נחיתות או ביטחון עצמי נמוך, אלא אצל כל אדם, ללא קשר למעמדו. הבדלים בין המינים אינם קיימים במובן הפיזי בלבד, אלא ישנם גם הבדלים קוגניטיביים ונפשיים אשר הוכחו מדעית, כגון חשיבה מילולית מפותחת יותר אצל נשים לעומת יכולת מוטורית-מרחבית מפותחת יותר אצל גברים ותוקפנות רבה יותר אצל גברים מאשר אצל נשים. ישנו גם מוטיב חברתי חזק ומשמעותי בנושא של חינוך לגבריות ולנשיות, כלומר גידול של גברים תבנית של תפקידים חברתיים מסוימים אשר שונה מהתבנית אליה מחונכות נשים ויצירת קיבוע מחשבתי אצל בני אדם בעקבות כך. מתוך כך ניתן להבין כי גם הגורמים לקנאה אצל שני המינים יהיו שונים.

סיכום הממצאים: בממצאי המחקר נמצא כי קנאה רומנטית היא חזקה יותר בקרב גברים מאשר נשים (אך בהבדלים קטנים בלבד) וקנאה במראה חיצוני חזקה יותר אצל נשים מאשר גברים (גם כאן בהפרשים קטנים). בנוגע לרכוש, נמצא כי גברים יקנאו יותר בנושאים של שכר, בית וביצועים של מכוניות, ואילו נשים יקנאו יותר בנוגע לבגדים ולמראה החיצוני של הרכב. תכונות האופי שנים יקנאו בהם יותר הן כושר מנהיגות, חכמה, אחריות וסדר וניקיון ואילו גברים יקנאו יותר בחוש הומור.

מסקנה: השערת המחקר אומתה, אך לא בצורה מלאה לגמרי. נוסף על כך, התגלה כי למרות שקיימים הבדלים בין גברים לנשים בנושאים אשר גורמים להם לקנא, הבדלים אלה הם מינוריים למדי. נוסף על כך, הממצאים הראו כי יש מידה נמוכה של קנאה באוכלוסייה הנחקרת. ניתן לראות בעייתיות במתודולוגיה.

שם משפחה: מצקין
שם פרטי: חן
שם ביה"ס: הרצוג, כפר סבא
שם המורה המנחה: נילי וינר

הקשר בין מגדר לבין דפוסי בילוי בקרב מתבגרים

מצקין חן

שאלת המחקר: האם קיימים הבדלים בין דפוסי הבילוי של המתבגרים לאלה של המתבגרות?
השערה: קיימים הבדלים בין דפוסי הבילוי של המתבגר ושל המתבגרת. בנים יגלו דפוסי בילוי אקטיביים יותר מבנות.

הגדרת משתנים -

המשתנה התלוי: דפוסי הבילוי של המתבגר ושל המתבגרת

המשתנה הבלתי תלוי: מין הנחקר - בן/בת

רציונל תיאורטי: עקב ההבדלים הרבים בין בנים לבנות מבחינת היבטים תרבותיים-חברתיים, הם מנצלים את זמנם הפנוי בצורות שונות, במקומות שונים ועקב סיבות שונות, לכן ישנו קשר הדוק בין מגדר לדפוסי בילוי ולהבדלים ביניהם בקרב מתבגרים.

סיכום הממצאים: השערת המחקר הכללית אוששה בחלקה, שכן קיים הבדל בין דפוסי הבילוי של מתבגרים לבין אלה של מתבגרות אך דווקא בנות מבלות בצורה אקטיבית יותר מבנים.

מסקנה: קיים הבדל בין דפוסי הבילוי של הבנים לעומת אלו של הבנות, בעיקר במידת הסיכון. לעומת זאת שעות הבילוי דומות ובצורת הבילוי אין הבדל משמעותי. קיימות סתירות בין החלק התיאורטי לחלק המחקרי בדבר צורת הבילוי (אקטיבית/פסיבית) אך שאר הממצאים חופפים בשני חלקים אלו.

שם משפחה: ניר
שם פרטי: עמית
שם ביה"ס: עירוני א', מודיעין
שם המורה המנחה: נגה גראס

עמדות כלפי מעמד האישה בקרב תלמידות במקצועות לימוד הומאניים ותלמידות במקצועות לימוד ריאליים

ניר עמית

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין מקצוע הלימוד של התלמידה לבין עמדתה כלפי מעמד האישה בחברה?

ההשערה: תלמידות במקצועות לימוד ריאליים יראו גברים באופן יותר שוויוני מאשר תלמידות במקצועות לימוד הומאניים.

הרציונל התיאורטי: שלסקי (2000), טוען כי נשים הנמנעות מלימודים ריאליים מוגברים בבית הספר התיכון מקטינות בכך את סיכוייהן להתמחות בתחומים אלו במסגרת לימודיהן העל תיכוניים ובשל כך מצטמצמת יכולתן לפתח קריירה בתחומי המדע והטכנולוגיה. דבר זה תורם להצבתן של נשים בעמדות שוליות ובלתי מתגמלות בשוק העבודה, מכאן נובע שההשלכות של אי השוויון המגדרי בלימודים הריאליים חורגות אל מעבר למערכת החינוך, והן בעלות משמעות בשאלה הכללית של מעמד האישה בחברה.

על מנת לחקור שאלה זו אשתמש בשאלון לדיווח עצמי, שאלון זה יבדוק את עמדת הנחקרות לגבי מעמד האישה בחברה, כאשר אסטרטגית המחקר היא מחקר כמותי.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מקצוע הלימוד של התלמידה

משתנה תלוי: עמדה כלפי מעמד האישה

ממצאים: המחקר מעלים כי ההשערה הכללית אוששה במלואה.

במרכיבים הקוגניטיבי והרגשי, לגביהם הנחתי כי תלמידות במקצועות לימוד ריאליים יגלו עמדות קוגניטיביות ורגשיות חיוביות יותר לגבי מעמד האישה בחברה מאשר תלמידות במקצועות לימוד הומאניים. ההשערה אוששה בחלקה, הפער קיים אך הוא אינו משמעותי. לגבי המרכיב ההתנהגותי, לגבי הנחתי כי תלמידות במקצועות לימוד ריאליים יגלו עמדות התנהגותיות חיוביות יותר לגבי מעמד האישה בחברה מאשר תלמידות במקצועות לימוד הומאניים. השערה זו אוששה במלואה, הפער קיים ובצורה משמעותית.

המסקנה: היא כי מתבגרות אשר לומדות במקצועות הריאליים עמדתן חיובית יותר כלפי מעמד האישה, רצות שוויון ומשיגות אותו יותר מאשר מתבגרות אשר לומדות במקצועות ההומאניים.

שם משפחה: סגולי
שם פרטי: עדי
שם ביה"ס: כצנלסון, כפר סבא
שם המורה המנחה: דבי זהבי

הקשר בין שאיפות קריירה בקרב נערות בגיל ההתבגרות לבין התגשמות השאיפות בקרב נשים

סגולי עדי

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין שאיפות קריירה בקרב נערות מתבגרות לבין התגשמות הקריירה שלהן בגיל מבוגר (35-45)?

השערה: קיים פער בין שאיפות הקריירה של נערות בגיל ההתבגרות, לבין הקריירה שלהן כנשים מבוגרות. קריירה של נשים בגיל מבוגר היא התגשמות חלקית של השאיפות שלהן בגיל הנעורים. הפער יהיה בולט במיוחד ביוקרת המקצוע, בשכר, בשילוב בין עבודה למשפחה ובסיפוק מהמקצוע.

הגדרת משתנים –

משתנה תלוי: התגשמות קריירה בגיל מבוגר

משתנה בלתי תלוי: שאיפות קריירה בגיל ההתבגרות

רציונל תיאורטי: מאז ומתמיד היו פערים רבים בין גברים לבין נשים, בעיקר בעולם התעסוקה. פערים אלו באים לידי ביטוי בשכר וביחס שונה לעובדים בדרגות ומעמדים זהים, אך בעלי מין שונה. קיים פער גדול בין קריירת גברים לקריירת נשים, אפילו אם הם בעלי אותם כישורים ומכהנים באותו תפקיד. בפני נשים בעולם העבודה מוצבים מחסומים רבים אשר מונעים מהן להגיע לשאיפותיהן. מחסומים אלו נובעים מ"תקרת הזכיות". כלומר, בשל החקיקה והנורמות החברתיות, מובטח להן שוויון, אולם תקרה בלתי נראה זו, היא ממשית ביותר, ובולמת את סיכויי קידומן והצלחתן של הנשים בעולם העבודה. התיאוריה של סופר מציגה שלושה שלבים מרכזיים בהתפתחות המקצועית. בני 15-16 חושבים במונחים של מה חשוב עבורם יותר ולהעריך בהתאם לערכים כמו מידת עצמאות, תרומה חברתית, עזרה לאחרים, מידת הביטחון, כמו גם החשיבות של "לעשות הרבה כסף".

סיכום הממצאים: קיים פער משמעותי בתחומי השכר, יוקרת המקצוע וההנאה והסיפוק בעבודה, וכן קיים פער קטן בנושא השילוב בין חיי העבודה לחיים פרטיים. בסולם של 1-5, נמצא פער של כ-1.9 בין מידת השאיפות לגבי יוקרת מקצוע בגיל ההתבגרות לבין מידת יוקרת המקצוע של הנשים בגיל 35-45. כמו כן, בין הקריטריון של מידת השאיפות לסיפוק והנאה בעבודה בגיל ההתבגרות לבין מידת הסיפוק וההנאה של הנבדקות מהעבודה בגיל מבוגר, היה פער של כ-1.45. בין מידת השאיפות לגבי שכר בגיל ההתבגרות לבין השכר בקריירה בגיל 35-45 היה פער של כ-1.4. לעומת כל זאת, הפער בין מידת השאיפות לשילוב בין משפחה לחיי קריירה בגיל ההתבגרות לבין מידת השילוב בין חיי משפחה לחיי קריירה בין כ-0.4.

מסקנה: לפי הנתונים שהתקבלו בשאלון ההשערה אומתה חלקית. המחקר הראה שאכן קיים הבדל משמעותי בין שאיפות הקריירה בקרב נערות לעומת התגשמות הקריירה שלהן בגיל מבוגר ביוקרת המקצוע, בשכר ובסיפוק מהעבודה, אך בנושא השילוב בין עבודה למשפחה קיים רק הבדל קטן.

שם משפחה: סמו
שם פרטי: כרמל
שם ביה"ס: אהל-שם
שם המורה המנחה: רקפת רון-ארליך

מחוננות ודימוי עצמי בקרב מתבגרות

סמו כרמל

שאלת המחקר: מה הקשר בין מחוננות לבין דימוי עצמי בקרב מתבגרות?

השערה: בנות מחוננות יציגו דימוי עצמי נמוך יותר משל בנות לא מחוננות.

הגדרת משתנים -

משתנה הבלתי תלוי: מחוננות

משתנה התלוי: הדימוי העצמי (האישי, המשפחתי והמוסרי)

רציונל תיאורטי: מחוננות משפיעה לרעה על הדימוי העצמי על היבטיו השונים. גיל ההתבגרות עשוי להביא לירידה דרמטית בהערכתן העצמית ובביטחון העצמי של בנות מחוננות (Kerr, 1995; 1996), שלפיו הדימוי העצמי של בנות מחוננות ירד באופן משמעותי מכיתה ג' לכיתה ה', ושוב, מכיתה ה' ל-ח', באופן מובהק סטטיסטית. בכיתה ח' הפגינו בנות מחוננות דימוי עצמי נמוך יותר מעמיתותיהן שאינן מחוננות במספר היבטים, כמו התנהגות, סטטוס אינטלקטואלי ומקובלות חברתית. ממצאיהן של קליין ושורט (Kline & Short, 1991a) אישרו זאת. הדימוי העצמי והביטחון העצמי של בנות מחוננות ירדו מביה"ס היסודי לתיכון, בעוד שרמת הפרפקציוניזם, תחושת חוסר התקווה והייאוש עלו עם השנים (זורמן, דויד, 2000).

סיכום הממצאים: התוצאות מעידות על היעדר הבדלים משמעותיים בדימוי העצמי של מתבגרות מחוננות לעומת רגילות. ההפרשים הינם זניחים ונכנסים לתחום סטיית התקן. מכאן, שהשערת המחקר שלי הופרכה ולא נמצא קשר בין מחוננות לדימוי עצמי בקרב מתבגרות.

מסקנה: בגיל ההתבגרות, דימויין העצמי של הבנות המחוננות דומה לזה של הבנות הלא מחוננות.

שם משפחה: סרי
שם פרטי: יערה
שם ביה"ס: אור תורה רמות - בנות
שם המורה המנחה: חני בנטאטה

הקשר בין דימוי גוף לזהות דתית בקרב מתבגרות

סרי יערה

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין הזהות הדתית של המתבגרת ובין דימוי הגוף שלה?

השערת המחקר: מתבגרות חילוניות סובלות מדימוי גוף נמוך יותר ממתבגרות דתיות.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: זהות דתית

משתנה תלוי: דימוי גוף

רציונל תיאורטי: ההשערה התבססה על ההפחתה ממרכזיות מראה הגוף הקיימת במקורות עליהם מושתת החינוך הדתי-לאומי, ההפרדה בין בנים ובנות בבתי ספר עוד מגיל צעיר הקיימת בבית ספר ממלכתיים-דתיים רבים, קביעת ההלכה בנושא מרכזיות הגוף ביהדות, ומחקרה של Gluck (1999), אצל אורן, (2006) אשר תומך בהשערה זו.

סיכום הממצאים: נמצא פער משמעותי בין גובה דימוי הגוף של קבוצת החילוניות ובין דימוי הגוף של קבוצת הדתיות, כאשר בודקים זאת בעזרת חציון המביא לידי ביטוי את כלל הנתונים. ניתן לטעות ולהסיק שהפער קטן יותר, כאשר מתבוננים בגרף מס' 4, אשר דרך חישוב הנתונים בו מחלקת את הנתונים לשניים דיכוטומית ומבטלת את הבדלי סטיית התקן בין הקבוצות. אכן, כאשר נמדדת סטיית התקן בין הקבוצות ניתן לראות כי סטיית התקן גבוהה בהרבה אצל החילוניות מאשר אצל הדתיות.

מסקנה: קיים קשר בין זהות דתית לדימוי גוף בקרב נערות. נערות דתיות מתאפיינות בדימוי גוף גבוה יותר מנערות חילוניות. הנערות הדתיות מושפעות הן מההפחתה במרכזיות הגוף במסורת היהודית והן מדימוי הגוף האידיאלי בחברה המערבית בה הן חיות ולכן מתאפיינות באחוז גבוה של בעלות דימוי גוף בינוני.

שם משפחה: פוליסר
שם פרטי: אלישבע
שם ביה"ס: תהילה, ירושלים
שם המורה המנחה: תרזה פרנקל

הקשר בין המין ועמדות ילדים כלפי ספרות ילדים פמיניסטית

פוליסר אלישבע

שאלת המחקר: האם יש קשר בין המין ועמדות של ילדים כלפי ספרות ילדים פמיניסטית?

השערה: בנות יגלו עמדות חיוביות יותר כלפי ספרות ילדים פמיניסטית מאשר בנים.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: עמדות כלפי ספרות ילדים פמיניסטית

רציונל תיאורטי: ההשערה התבססה על תיאוריות התפתחותיות של קולברג וגיליגאן, וכן על המחקר של גולדמן וגולדמן בקשר לחשיבה מינית של ילדים, ממנו יוצא שבנים פחו סובלניים כלפי המין השני וכלפי שוויון בין המינים כבר מגיל צעיר ביותר.

סיכום הממצאים: השערת המחקר אוששה - כלומר בנות גילו עמדות חיוביות יותר כלפי סיפור בעל אוריינטציה פמיניסטית שהוקרא להם, מאשר בנים, בכל מרכיבי העמדה. כמו כן בקרב הבנות המרכיב החיובי ביותר היה המרכיב הרגשי כלפי הסיפור.

מסקנה: בנות נוטות לאהוב ולקבל יותר את המגמה הפמיניסטית המתפתחת בשנים האחרונות, כנראה בגלל שהיא "עובדת לטובתן".

שם משפחה: פורת
שם פרטי: שני
שם ביה"ס: קוגל, חולון
שם המורה המנחה: יהודית קלנר

הקשר בין דימוי עצמי לבין רמת הדתיות של נערות

פורת שני

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין הדימוי העצמי לבין רמת הדתיות של נערות בגיל ההתבגרות?

השערה: קיים קשר בין דימוי עצמי לבין רמת הדתיות, ככל שרמת הדתיות עולה כך הדימוי העצמי של הנערה גבוה יותר.

הגדרת משתנים –

משתנה תלוי: דימוי עצמי

משתנה בלתי תלוי: רמת דתיות

רציונל תיאורטי: בחרתי בנושא מכיוון שעניין אותי לדעת האם קיים קשר בין הדימוי העצמי של נערות מתבגרות ובין רמת הדתיות, ואם כן איך הוא מתבטא וכיצד הוא משפיע על הדימוי העצמי של נערות ברמות אמונה שונות. לשם כך הצגתי תיאוריות שונות העוסקות בדימוי העצמי ומרכיביו וכיצד הוא מתגבש בגיל ההתבגרות.

סיכום הממצאים: בחלק המחקרי התמקדתי בשלושה מרכיבים של הדימוי העצמי: אישי גופני, חברתי ולימודי. בכל שלושת מרכיבי הדימוי העצמי התגלה כי הדתיות מחזיקות בדימוי עצמי גבוה יותר אך מרכיב הדימוי העצמי שנמצא גבוה במיוחד בקרב הדתיות הוא במרכיב דימוי עצמי אישי גופני.

מסקנה: השערת המחקר שלי אוששה ככל שרמת הדתיות של הנערות עולה כך הדימוי העצמי (ובמיוחד הדימוי עצמי אישי גופני) גבוה יותר.

שם משפחה: קייקוב
שם פרטי: קטרינה
שם ביה"ס: עירוני ד'
שם המורה המנחה: תמר בירן

נשים עובדות ולא עובדות ושביעות הרצון מחיי הנישואים

קייקוב קטרינה

שאלת המחקר: האם נשים נשואות העובדות מחוץ לבית, ונשים נשואות העובדות בבית (עקרות בית) מסופקות מחיי הנישואין שלהן?

השערה: נשים נשואות העובדות מחוץ לבית יהיו מסופקות יותר מחיי הנישואין שלהן, לעומת נשים נשואות העובדות בבית.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: שביעות הרצון מחיי הנישואין

משתנה בלתי תלוי: נשים העובדות בבית (עקרות בית שלא יוצאות מהבית לעבוד ושאינן להן הכנסה עצמאית משלהן), נשים העובדות מחוץ לבית (נשים שיוצאות כל יום לעבודה מחוץ לבית ושיש להן הכנסה עצמאית)

רציונל תיאורטי: סקר שנערך בשנת 1989 בארה"ב. סקר זה הראה שנשות קריירה היו מאושרות בנישואיהן יותר מנשים שעבדו במשרות שלא תאמו את שאיפותיהן, או שלא עברו כול הכשרה מקצועית ועסקו רק בעבודות הבית, ומשם נלקח הרעיון לעבודה.

סיכום הממצאים: 80% מהנשים העובדות מחוץ לבית שבעות רצון לחלוטין מחיי הנישואין. לעומת 60% מהנשים העובדות בבית ששבעות מחיי הנישואין שלהן.

מסקנה: נשים העובדות מחוץ לבית מסופקות יותר מנשים העובדות בבית.

שם משפחה: קלי
שם פרטי: עדו
שם ביה"ס: אוהל שם
שם המורה המנחה: רקפת רון-ארליך

קשר בין מין לבין קונפורמיות

קלי עדו

שאלת המחקר: האם יש קשר בין מין לבין קונפורמיות?

השערה: לא ימצא קשר בין מגדר לבין קונפורמיות.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: קונפורמיות

רציונל תיאורטי: קונפורמיות היא היכנעות ללחץ קבוצתי שהקבוצה מייצרת (נדלר, 2000), היא כלי פסיכולוגי משמעותי שמכיל בתוכו שלושה סוגי קונפורמיות: קונפורמיות היענות וציות לסמכות. מחקר זה מתמקד במושג רחב הנקרא ג'נדר (מגדר) שזוהי המשמעות שהחברה מייחסת להשתייכותו של האדם למין הגברי או הנשי (משוניס, 1999). המחקר מציג את ההבדלים הפסיכולוגיים בין המינים בעזרת שלוש גישות תיאורטיות שונות: גישת המצב, גישת התכונות וגישת האינטראקציה המשלבת בין שתיהן ועליה מתבססת השערת המחקר. בנוסף, את תהליך החיברות לתפקידי ג'נדר וכן את הג'נדר בקבוצת השווים שזו האוכלוסייה בה מחקר זה עוסק.

את הקשר בין המשתנים המחקר הציג בעזרת הגדרת המושג סטריאוטיפיים מיניים וכן בעזרת שני מחקרים המסבירים את הקשר שבין קונפורמיות למין, מחקרים של Steffen & Eagly (1985) מוכיח שאין הבדלים בין המינים בכל הנוגע לקונפורמיות והשערת מחקר מתבססת על מחקר זה גם כן.

סיכום הממצאים: ניתוח התוצאות הראה שבאחוז הקונפורמיות הכללי לא נמצאו הבדלים בין המינים כלל - 56% דיווחו על קירבה כלפי קונפורמיות משתי קבוצות הבדיקה (בנים ובנות), לעומת זאת כאשר נחלק כל מרכיב לבדו נמצא הבדלים שונים בין בנים לבנות, במרכיב הקונפורמיות בנות דיווחו על קירבה של 38% לעומת 34% אצל בנים. במרכיב ההיענות בנות דיווחו על קירבה של 52% לעומת 57% אצל בנים, ובמרכיב הציות לסמכות בנות דיווחו על קירבה של 79% לעומת 75% אצל הבנים, ומכאן שבנות מראות יותר קרבה כלפי קונפורמיות חברתית וציות לנורמות מקובלות וכן צייתניות יותר מאשר בנים ואילו בנים נענים יותר לבקשות ישירות ולדרכי שכנוע ישירות.

מסקנה: אני מייחס את התוצאה שנמצאה להתפתחות מעמד האישה בעשורים האחרונים, ישנה הנחה שונים מחונכות לקונפורמיות חברתית ולצייתנות וממצאים אלה סותרים הנחה זו, בנוסף, אני מסתמך על מחקרים של Steffen & Eagly (1985) שמחזק את מסקנת המחקר בכך שגם הוא הוכיח את חוסר ההבדלים בין בנים לבנות בנושא הקונפורמיות. בנוסף ייחסתי תוצאות אלו לחוסר ידיעתם של הנבדקים עד כמה הם קונפורמיים בפועל ולכך שמטבע האדם אנו מעדיפים לחשוב שאנחנו לא הולכים אחרי החברה באופן עיוור.

שם משפחה: קמפי
שם פרטי: הילה
שם ביה"ס: אור תורה רמות - בנות
שם המורה המנחה: חני בנטאטה

הקשר בין מין המתבגר לבין עמדותיו לגבי שתיית אלכוהול בבילויים

קמפי הילה

שאלת המחקר: מהו הקשר בין מין המתבגר לבין עמדותיו לגבי שתיית אלכוהול בבילויים?
השערת המחקר: בנים ינקטו בעמדה חיובית יותר כלפי שתיית אלכוהול בבילויים יותר מאשר עמדותיהן של הבנות.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: עמדות כלפי צריכת אלכוהול בבילויים

רציונל תיאורטי: ההשערה התבססה על ההבדלים המגדריים בין בנים ובנות שיכולים לבוא לידי ביטוי בעמדותיהם לגבי שתיית אלכוהול ועל הציפיות החברתיות השונות מבנים ומבנות.

סיכום הממצאים: נמצא כי הממוצע הכללי של עמדת הבנות גבוה יותר מאשר של הבנים, כלומר עמדת הבנות יותר שלילית מאשר בנים לגבי שתיית אלכוהול. גם על פי נקודת החתך של העמדה הכללית נמצא כי אחוזי הבנים שהם בעד אלכוהול יותר גדולים באופן משמעותי מאחוזי הבנות. ואחוזי הבנות שעמדותיהם שליליות לגבי צריכת אלכוהול גדולה מאד ביחס לבנים.

על פי הממוצע של מרכיבי העמדה ממוצע הבנות גבוה יותר ממוצע הבנים בכל שלושת מרכיבי העמדה וככל שהממוצע יותר גבוה כך העמדה יותר שלילית.

מסקנה: בנות נוקטות עמדה שלילית יותר לגבי צריכת אלכוהול מאשר בנים. הבדל זה בולט במיוחד במרכיב ההתנהגותי.

שם משפחה: קצב
שם פרטי: תמיר
שם ביה"ס: תיכון אחד העם
שם המורה המנחה: מיכל קריאל

הקשר בין מין לבין עמדות כלפי תפיסת חלוקת התפקידים במשפחה

קצב תמיר

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין מין לבין עמדות כלפי תפיסת חלוקת התפקידים במשפחה?

השערה: קיים קשר בין מין לבין עמדות כלפי תפיסת חלוקת התפקידים במשפחה.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין הנבדק

משתנה תלוי: עמדות כלפי תפיסת חלוקת התפקידים

רציונל תיאורטי: חלוקת התפקידים במשפחה הוא תחום נרחב מאוד שנכללים בו מגוון רחב של סוגי תחומים כמו: משפחה, מין, חלוקת הנטל בין המינים. בנוסף יש מגוון עמדות ודעות לגבי מגדרים שונים בחברה ובין המינים. "האתגר הגדול העומד בפני הנשים הוא לא הצורך להגיע לשוויון בין המינים אלא לשמר את הממד הנשי הייחודי להן ואת התכונות המאפיינות אותן כמגדר ובאותה העת להגיע לשוויון זכויות בין המינים" (גולדמן אמה). הממצאים מעלים כי קיימת חלוקה ברורה בין המינים במטלות הבית, "גברים אחראים למשימות הנחשבות גבריות כגון תיקונים ואילו הנשים אחראיות על התפקוד השוטף של משק הבית" (אניה, ענת, נח, 2003).

סיכום הממצאים: ממצאי אוכל להבין שאכן קיים קשר בין מין לבין העמדות של המינים כלפי תפיסת חלוקת העבודה במשפחה, כך שברוב המשפחות המטלות מתחלקות שווה בשווה בין המינים כך שלשני המינים יש יותר עמדות חיוביות כלפי חלוקת התפקידים במשפחה, שני המינים רוצים שתהיה חלוקת תפקידים שוויונית יותר, ומוכנים להשקיע מאמצים רבים בכדי לממש את שוויון חלוקת התפקידים.

מסקנה: העולם המודרני מצפה מנשים להיות שותפות בפרנסת המשפחה ולצאת לעבודה ואף לשאוף להתפתחות אישית ולקריירה, ומגברים להיות שותפים בנטל גידול הילדים ואחזקת הבית השוטפת.

שם משפחה: קרביצקי
שם פרטי: אירית
שם ביה"ס: רוטברג, רמת השרון
שם המורה המנחה: טלי גליקסברג

הקשר בין מין המתבגר לבין מוטיבציה לשירות קרבי בצה"ל

קרביצקי אירית

שאלת המחקר: מהו הקשר בין מין המתבגר למוטיבציה לשירות קרבי בצה"ל?
השערה: בנים יביעו מוטיבציה גבוהה יותר מבנות לשרת במערך הלחימה בגלל מינם.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: מוטיבציה לשירות קרבי בצה"ל

רציונל תיאורטי: לפי תורת הנפש, לכל התנהגות יש סיבה. המניע משמש כסיבה - הוא מעורר או דוחף את האדם לעשות צעדים ופעולות שיקרבו אותו אל מטרותיו. בגיל ההתבגרות הילד מתחיל לעבור שינויים רבים שעלולים להפעיל עליו לחץ רב. המתבגר בישראל מגיע לשלב שבו עליו לחשוב על עתידו הצבאי ולהשתבץ בתפקיד שיתאים את מינו, שאחת מהגדרותיו של מין היא שזהו סטטוס בסיסי והוא מכתיב במידה רבה התנהגות של אנשים לפי מינם כפי שזו נתפסת במערכת התרבותית אליה משתייכים. המגדר תופס מקום גם בצה"ל, ולכן יהיה הבדל ברמת המוטיבציה בין המינים, כאשר למין המקופח, רמת מוטיבציה נמוכה יותר.

סיכום ממצאים: אחוז גבוה של בנים הם בעלי נכונות גבוהה ליטול סיכונים, בעוד שאחוז גבוה של בנות הן בעלות נכונות נמוכה ליטול סיכונים. ניתן לראות שליותר ממחצית הבנות יש רצון נמוך לקידום ואתגר אישי, ולעומתן, יש אחוז גבוה של בנים שלהם רצון גבוה לקידום ואתגר אישי. כמו כן רואים כי לאחוז גבוה של בנות רצון נמוך להגן על המולדת, ושללצאת מעל למחצית הבנים רצון גבוה להגן על המולדת. בנים גילו מוטיבציה גבוהה יותר מאשר הבנות כלפי שירות קרבי בצה"ל.

מסקנה: קיים הבדל בין הבנים לבין הבנות ברמת המוטיבציה שכל מין מביע כלפי שירות הקרבי, וההבדל הוא שלבנים מוטיבציה גבוהה יותר. על כן למין ישנה השפעה על רמת המוטיבציה, ולבנות מוטיבציה נמוכה משל הבנים וזאת בגלל התפיסות המגדריות שעדיין קיימות בחברה שלנו.

שם משפחה: קרשאי
שם פרטי: מיה
שם ביה"ס: רנה קסין, ירושלים
שם המורה המנחה: איילת גרוס

הקשר בין מין האדם לשיקולים בבחירת דפוס קריירה

קרשאי מיה

שאלת המחקר: האם יש קשר בין מין האדם לבין שיקולים בבחירת דפוס קריירה?

השערה: יש קשר בין מין האדם לבין שיקוליו בבחירת דפוס קריירה, כאשר גברים נוטים לבחור בדפוס קריירה נחשב ויוקרתי ואילו נשים נוטות לבחור בדפוס קריירה שיבטא את כישוריהן ויגרום להן לתחושת סיפוק אישית.

הגדרת משתנים -

משתנה תלוי: שיקולים בבחירת דפוס קריירה

משתנה בלתי תלוי: מין האדם

רציונל תיאורטי: שיערתי את השערת המחקר שלי, כיוון שהמצב כיום הוא שהבנים הם אלו שידועים כ"מפרנסי המשפחה" ואילו הבנות ידועות כ"עקרות בית", שתפקידן היחידי הוא טיפול בילדים, בישול, ניקיון וכיוצא בזה. תוך הישענות על מצב זה, שרווח כיום במקומות רבים, שיערתי את השערת המחקר שלי, לפיה הגברים נוטים לבחור בקריירה יותר מעשית, יש להם העדפה לשיקולים חומריים ויוקרתיים; לעומת בנות שנוטות לבחור במקצוע ע"פ שיקולים של תחושת סיפוק אישית.

סיכום הממצאים: התוצאות המרכזיות אותן קיבלתי כתוצאה ממחקרי הן שבנות מייחסות חשיבות רבה לשיקול של העדפת תחושת סיפוק אישית כחלק מתהליך בחירת המקצוע שלהן, בעוד שבנים מייחסים חשיבות רבה לשיקולים חומריים, סטאטוס ויוקרה כחלק מתהליך בחירת המקצוע שלהם. כמו כן, רוב הנשים בוחרות מתוך טווח אופציות מוגבל, מעדיפות מקצועות נשיים מסורתיים ויש להן ציפיות ושאיפות קרייריסטיות נמוכות משל הגברים. כלומר: רמת השאיפות של הבנים גבוהה מזו של הבנות ושדות הנטייה של הבנים הם בעיקר טכנולוגיה ועסקים לעומת שירותים, אמנות ותקורות בקרב הבנות.

מסקנה: התוצאות מאששות את השערת המחקר.

שם משפחה: שטרן
שם פרטי: יערה
שם ביה"ס: תהילה, ירושלים
שם המורה המנחה: תרזה פרנקל

הקשר בין גיל ההולדה של האם לבין הקשר שלה עם בתה המתבגרת

שטרן יערה

שאלת המחקר: מהו הקשר בין גיל ההולדה של האם לבין הקשר שלה לבתה המתבגרת?

השערה: אמהות שילדו בגיל צעיר (18-30) יש קשרים איכותיים עם בתם המתבגרת, מאשר לאמהות שילדו בגיל מבוגר.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: גיל ההולדה של האם

משתנה תלוי: טיב הקשר בין האם לבתה

רציונל תיאורטי: בין השאר מחקרים אשר התמקדו בהשפעה של סגנונות הורות על התנהגות המתבגרים ואשר הצביעו על יעילותו של סגנון הורות מסוים המכונה 'סמכותי', וקשור לגיל ההורות. כמו כן מחקרים אחרים שבדקו את הגורמים המשפיעים על הקשר בין האם לתינוקה ושהם נמצא כי איכות הקשר בין אם לתינוקה תלוי לא רק בזמן מסוים לאחר הלידה אלא גם בהכנה בזמן ההיריון.

סיכום הממצאים: הממצאים העיקריים של המחקר מראים כי קיים קשר בין גיל ההולדה של האם וטיב הקשר לבתה המתבגרת, על פי דיווחי הבנות בשאלונים שהועברו. ממצאים אלו מאששים את השערת המחקר לפיה ככל שהאם יולדת בגיל צעיר יותר את בתה, יהיו לה כלים מתאימים יותר ליצירת קשר איכותי עימה בגיל ההתבגרות.

מסקנה: לאימהות צעירות יש כלים טובים יותר לפיתוח קשר עם בתה המתבגרת, דבר שיכול להוות בסיס לפיתוח הדרכה והכוונה לאימהות מבוגרות כיצד לנהל את הקשר שלהן עם בנותיהן המתבגרות. בכך אולי ניתן יהיה לשפר את הקשר בין אימהות מבוגרות לבנותיהן ולמנוע תקלות קשות, בקורות לעיתים בקרב בנות בגיל ההתבגרות.

כמו כן ניתן להביא לידיעתן של נשים את ההשלכות של לידתן בגיל צעיר ובגיל מבוגר, בעיקר כדי שידעו כיצד להיערך להשלכות של זה על הקשר עם בנותיהן. ייתכן שמודעות לעובדות אלו יוכלו להילקח בחשבון אצל נשים שמתכננות את בניית המשפחה שלהן ואת בניית הקריירה שלהן מגיל צעיר.

שם משפחה: שטרנברג
שם פרטי: ריטה
שם ביה"ס: בגין, ראש העין
שם המורה המנחה: רונית ביבר

הקשר בין מין המתבגר לבין תפיסת סטריאוטיפים מיניים

שטרנברג ריטה

שאלת המחקר: האם קיים קשר בין מין המתבגר לבין רמת הסטריאוטיפים המיניים?
השערה: בנים יביעו נוקשות גבוהה יותר לגבי סטריאוטיפים תואמי מין בהשוואה לבנות.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין המתבגר

משתנה תלוי: רמת הנוקשות של סטריאוטיפים מיניים

רציונל תיאורטי: מחקרים שנערכו בשנות ה-80 וה-90 מצאו כי לבנים תפיסות סטריאוטיפיות לגבי תפקידי מין נוקשות יותר, בהשוואה לבנות. המחקר הנוכחי משחזר ממצאי מחקרים קודמים ומבקש לבדוק האם גם כיום ימצא כיוון קשר זה. שאלת מחקר זו מתחדדת לנוכח התמורות החברתיות והתפיסות השוניות יותר לגבי תפקידי מין שניתן לראות במערכת החינוך, בתקשורת, בצבא וכו'.

סיכום הממצאים: השערת המחקר הנוכחי גרסה, כי בהתאם לכיוון מחקרים קודמים שנערכו בשנות ה-80 וה-90, גם המחקר הנוכחי ימצא כיוון קשר זה, לפיו בנים יגלו נוקשות גבוהה יותר בתפיסות סטריאוטיפיות של תפקידי מין.

השערת המחקר הנוכחי לא אוששה. נמצא כי דווקא בנים הביעו רמת סטריאוטיפיות נמוכה יותר בהשוואה לבנות.

מסקנה: יתכן כי חוסר אישושה של השערת המחקר נובע משינויים חברתיים ברמת המאקרו הקשורים בחינוך ובתפיסות עולם שוויוניות יותר הבאות לידי ביטוי בתחומי החיים השונים: בחינוך, בצבא, במקומות תעסוקה וכו'. ייתכן גם, כי שוויוניות בין המינים המתיישמת הלכה למעשה (לדוגמה: באמצעות כניסת נשים לתפקידי לחימה בצבא, למקומות תעסוקה בעלי סטאטוס גבוה, בהסללה למגמות ריאליות בתיכון וכו') עשויה להוביל לשינוי בתפיסות עולם, ולא להיפך.

כך או אחרת, המחקר הנוכחי עשוי להוות אינדיקציה לשינוי חברתי ההולך וגובר עם השנים.

שם משפחה: שכטר
שם פרטי: יעל
שם ביה"ס: תהילה, ירושלים
שם המורה המנחה: תרזה פרנקל

הקשר בין המין לעמדות כלפי שימוש בתוכנות היכרות באינטרנט

שכטר יעל

שאלת המחקר: האם יש קשר בין המין לבין עמדתם כלפי שימוש באתרי הכרויות באינטרנט?

השערה: יש קשר.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: עמדה כלפי שימוש באתר הכרויות באינטרנט

רציונל תיאורטי: הביסוס להשערתי, שגברים ישתמשו יותר מאשר נשים, הוא על סמך המחקרים שנערכו ע"י מנהלי אתרי הכרויות באינטרנט ועל סמך מחקר שנערך ע"י מכון "גיאוקטוגרפיה" שקבעו שגברים גולשים באתרים אלו יותר מנשים.

סיכום הממצאים: לא נמצא הבדל בין המינים, אך נמצא הבדל בין המרכיבים השונים של העמדה. הרכיב ההתנהגותי הוא גבוה יותר מהרכיבים האחרים

מסקנה: יש לערוך בדיקות מדוייקות יותר כדי להגיע למסקנות לגבי מידת השימוש והעמדה כלפי תוכנות הכרויות באינטרנט.

שם משפחה: שמעוני
שם פרטי: מיכל
שם ביה"ס: רנה קסין, ירושלים
שם המורה המנחה: אילת גרוס

הקשר בין מין האדם לחרדת מבחן

שמעוני מיכל

שאלת המחקר: האם יש קשר בין מין האדם לחרדת בחינות?

השערה: בנות סובלות מחרדת בחינות יותר מאשר בנים.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: נטייה לחרדת בחינות

רציונל תיאורטי: להשערת, בנות נוטות לסבול מחרדת בחינות יותר מאשר בנים. זאת מכיון שבשל ציפיות החברה השונות מבני כל מין, מתאפיינים בני כל מין במאפיינים אישיותיים שונים. מאפייניהן של הבנות הכוללים חוסר ביטחון עצמי, פחדנות וחרדה, קרובים למאפייניהם האישיותיים של הסובלים מחרדת בחינות, מאשר מאפייניהם של הבנים, הכוללים אומץ, קשיחות, ביטחון עצמי והרפתקנות.

סיכום הממצאים: התוצאות המרכזיות אותן קיבלתי ממחקרי כאשר נבדקה התפלגות של תחומי החרדה בין שני המינים הייתה כי, בשלושת התחומים ממוצע הבנות עולה על ממוצע הבנים. בהמשך נבדקה רמת החרדה בשלושה תחומים: רגשי, קוגניטיבי ופיזיולוגי. בבדיקת התפלגות בתחומים השונים נמצא כי אחוז גדול מקרב הבנות בעלות סימפטומים גבוהים של חרדה בתחומים אלו, לעומת אחוז החרדה בקרב הבנים. ממצאים אלו מאששים את השערת המחקר לפיה בנות נוטות לסבול מחרדת בחינות יותר מאשר בנים. לפי עיון בתוצאות המחקר המעשי ניתן לראות כי בנות נוטות לחרדת בחינות יותר מאשר בנים. ציוניהן בשאלון הוא גבוהה משל הבנים ובכל הגרפים המתארים את תוצאות המחקר ניתן לראות כי בנות נוטות לחרדת בחינות רבה יותר מאשר בנים. בכלליות, הממצאים תומכים באופן חד משמעי בקרע התיאורטי ומצביעים על שוני מובהק בין בנים לבנות, בדגש על ל כך שבנות נוטות לחרדת בחינות יותר מאשר בנים.

מסקנה: עיון בתוצאות המחקר המעשי מאששות את השערת המחקר.

שם משפחה: שקד
שם פרטי: מיכל
שם ביה"ס: קשת
שם המורה המנחה: ענבל מעודד

הקשר בין מין ומגדר לבין עמדות כלפי השתמטות משירות צבאי

שקד מיכל

שאלת המחקר: מהו הקשר בין מגדר לבין עמדות כלפי השתמטות משירות צבאי?

השערה: נשים יביעו עמדות חיוביות יותר מבנים כלפי השתמטות מצה"ל, ואילו בנים יביעו עמדות שליליות יותר מבנות כלפי השתמטות מצה"ל.

הגדרת משתנים –

משתנה בלתי תלוי: מין

משתנה תלוי: עמדות כלפי השתמטות משירות צבאי

רציונל תיאורטי: בחרתי להסביר את הקשר בין המשתנים לפי תיאורית חיברות לפקיד מין מאחר ותיאוריה זו מתמקדת בהנחלת הבדלים חברתיים בין בנים לבנות בגיל מוקדם ולכן שיערתי שימצאו הבדלים בין המינים בעמדותיהם כלפי תופעת ההשתמטות.

סיכום הממצאים: באופן כללי בנות הביעו עמדה חיובית יותר נגד תופעת ההשתמטות משירות צבאי מבנים, למרות שההבדל היה קטן יחסית בחרתי לסביר את ההבדל בין המינים בהתאם לתיאורית החיברות לתפקידי מין ולמגבלות המחקר.

מסקנה: בנים ובנות אכן נהגו בהתאם לחיברות המגדרי בנקיטת עמדותיהם כלפי תופעת ההשתמטות.

שם משפחה: שרף
שם פרטי: שי
שם ביה"ס: תיכון בן גוריון
שם המורה המנחה: ורדה ברקן

דמות האב בסיפורי ילדים בשתי תקופות - אמצע המאה העשרים לעומת סוף המאה העשרים תחילת המאה העשרים ואחת

שרף שי

שאלת המחקר: האם ימצאו הבדלים במאפייני דמות האב בסיפורי ילדים בין התקופות אמצע המאה העשרים לעומת סוף המאה העשרים תחילת המאה העשרים ואחת?

השערה: ימצא הבדל בין מאפייני דמות האב בתקופות השונות, אך השינוי לא יהיה מוחלט. כשם שהתהליך בחברה לא הושלם, כך גם בסיפורי הילדים, המשקפים תהליך זה. יחד עם זאת, דמות אב מטושטשת ותימצא בספרות של אמצע המאה העשרים יותר מאשר בספרות ימינו.

הגדרת משתנים -

משתנה בלתי תלוי: התקופה (אמצע שנות המאה העשרים/סוף המאה העשרים - תחילת המאה העשרים ואחת)

משתנה תלוי: דמות האב בסיפורי ילדים

רציונל תיאורטי: כסוכן חיברות ישקפו סיפורי הילדים את התקופה על כל פניה החברתיים. מבין הנושאים העיקריים שמועברים דרך ספרות ילדים עומד נושא המשפחה, המגדר וחלוקת התפקידים במשפחה. פארסונס גיבש את המודל הקלאסי לחלוקת תפקידים במשפחה על מאפיינים סטריאוטיפיים המשקפים את התקופה: עד אמצע המאה העשרים הייתה חלוקת התפקידים בבית ברורה וחד משמעית, דפוס הסמכות היה פטריארכאלי, נשים אחראיות על טיפול בילדים ועל משק הבית. הגברים, לעומתן, אינם מסוגלים למלא בבית תפקידי ניקיון חינוך וטיפול, אך יכולים בהחלט לפרנס את המשפחה. בעשורים האחרונים של המאה העשרים החלה שבירה הדרגתית של המודל בעקבות התגבשותן של גישות פמיניזם מודרניות. כך גישת הפמיניזם הליברלי בשנות האלפיים חלו שינויים רבים בתפישת מקומן של הנשים בחברה, יחד עם זאת, לא חלו שינויים חד משמעיים באשר למקומם של הגברים במשפחה.

סיכום הממצאים: בתקופה הראשונה, עד אמצע המאה העשרים דמות האב בסיפורים סטריאוטיפית: האב אינו לוקח חלק בעבודות הבית, לעיתים לא נוכח בבית עד לא מזכר כלל בסיפור. לא תורם לחיים האישיים של ילדיו, לא הייתה אינטראקציה בינו לבין ילדיו. התקופה השנייה, סוף המאה העשרים - תחילת המאה העשרים ואחת - הוכחו שינויים רבים במאפייני האב: בחלק מהספרים האב נוכח יותר בחיי ילדיו ומעורב יותר במשק הבית. יחד עם זאת בספרי ילדים רבים של תקופה זו התנהלות האב עדיין סטריאוטיפית בהתאמה לתקופה הראשונה.

מסקנה: ניתן לומר שבימינו חלו שינויים משמעותיים במעמד האב בתוך הבית: בתפקידו בניהול משק הבית ובמעורבותו בחיי הילד. מסיבה זו יימצאו שינויים רבים גם בדמות האב בספרי ילדים לעומת דמותו בספרי העבר. יחד עם זאת המציאות מראה, שהשינוי החברתי לא הושלם, ובמשפחות רבות נותר המבנה הפטריארכאלי, גם אם התמתן מעט. עובדה זו מסבירה מדוע ניתן למצוא גם בימינו ספרי ילדים חדשים שמציגים את חלוקת התפקידים הסטריאוטיפית.

שם משפחה: תייר
שם פרטי: גל
שם ביה"ס: גינסבורג האורן, יבנה
שם המורה המנחה: אלמוג רינת

הקשר בין מגדר לבין סגנון מנהיגות בגיל הגן

תייר גל

שאלת המחקר: האם בנים בגן נוקטים בסגנון מנהיגות שונה מבנות?

השערה: בנים נוקטים בסגנון מנהיגות משימתי ובנות בסגנון מנהיגות חברתי בגן.

הגדרת משתנים –

משתנה בלתי תלוי: מגדר

משתנה תלוי: סגנון מנהיגות (משימתי/חברתי)

רציונל תיאורטי: מחקר של מלאך פיינס – המחקר מראה שנשים מנהלות נוטות להתעניין יותר בבריאותם ובמצוקותיהם האישיות של הכפיים. גברים, לעומת זאת, נוטים להיות תחרותיים הרבה יותר מנשים, מעוניינים יותר בניצחון, מודעים יותר לקריירה ובעלי נכונות רבה יותר לרדות באנשים. כמו כן נמצא כי בבסיס תפקידים מגדריים סטריאוטיפיים, קיימת אמונה וציפייה מבנות להיות יותר מגיבות, אמפתיות ופרו חברתיות מאשר בנים, בעוד שמבנים מצפים להיות יחסית עצמאיים וממוקדי הישגים. קיימות מספר תאוריות, סוציולוגיות, פסיכולוגיות, ביולוגיות ופמיניסטיות, המחזקות את התפיסה שבנות הן יותר פרו חברתיות מבנים.

סיכום הממצאים: כל התנהגויות שהעידו על מנהיגות משימתית נעשו ע"י בנות. ואילו 2 תצפיות שהעידו על מנהיגות חברתית נעשו ע"י שני בנים, ותצפית אחת הראתה מנהיגות חברתית ע"י בת אחת.

מסקנה: השערת הופרכה, הבנות בלטו כמנהיגות משימתיות ואילו הבנים נכחו יותר כמנהיגים חברתיים. מספר הסברים ניתן לתת לתוצאות אלו, **ההסבר הראשון** הוא שוויוני – הבנות מחונכות היום לשוויון, הן יכולות לעשות הכל, שום דבר לא מגביל אותן, ולכן הן משמעותיות כל כך בגן הילדים כמנהיגות. חיזוק להסבר זה ניתן לקבל מסקירת המחקרים מעלה כי בגיל הרך היכולות הפיזיות של הבנות דומות עד זהות לאלו של הבנים ולעיתים אף עולות עליהן. **הסבר נוסף** יכול להישען על המחקר של דישון-ברקוביץ מניתוח ממצאי המחקר עולה כי משתתפים שנאלצו להתמודד עם קונפליקט פנימי בתוך הקבוצה העדיפו לבחור אישה כמנהיגה, ואילו משתתפים שנאלצו להתמודד עם קונפליקט חיצוני בין קבוצות העדיפו לבחור בגבר כמנהיג. ההסבר שמציעים החוקרים לממצאים אבולוציוני ביסודו. לנשים חשוב להשקיע משאבים ביצירת ובשימור רשתות חברתיות תומכות כדי להגן על עצמן ועל ילדיהן. לכן, יש להן אינטרס רב יותר מאשר לגברים בשמירה על לכידות הקבוצה. (דישון ברקוביץ, 2009). **הסבר נוסף** אפשרי לתוצאות הינו ההשפעה הסביבתית. הסדר החברתי המוכר לנו בחברות מערביות מושתת עדיין על אותו בסיס של אי שוויון הנובע מהבדלי גזע, מוצא אתני, מעמד ומגדר. אבל בחברה הפוסט מודרנית של ימינו נוצרים תהליכים של שינוי, אפשר לנעוץ את בסיסו של טיעון זה בגננות. גננת שתחנך באופן שיוויוני את ילדי הגן, תשבור את הסדר החברתי המצופה מגדריית מבנים ובנות ותוכל להביא את תכונות המנהיגות של ילדי הגן בלי קשר למינם.

